

transcriptions

ВЫНМІ

UNITAT 0

pista 1

És una cosa que ja hai tingut a les mans, i que en un moment donat la vai deixar escapar. Una cosa que tenia quan vivia aquí i anàvem amunt i avall, déu, déu, i et senties que pertanyies a un lloc. Tenies un sentiment de pertinença, saps? Encara que només sigui per la manera de parlar, perquè el parlar és una manera de veure el món, diuen, no?

Marta Rojals, *Primavera, estiu, etcètera*, La Magrana

UNITAT 1

pista 2

Bon dia i benvinguts,

Em sentiu bé? Sí? D'acord. Comencem l'acte d'avui, doncs. Com ja sabeu el nostre barri ha esdevingut un campí qui pugui, un barri ple de turistes incívics, voreres que s'han convertit en carrils bici, venda ambulants il·legals a cada cantonada... A més, els incidents que els llogaters de pisos turístics ocasionen als veïns dels edificis han augmentat i, tot i que hem avisat repetidament els guàrdies urbans, les solucions arriben amb comptagotes i els turistes continuen fent-nos la guitza. És un caos de ca l'ample que ens obliga a fer un cop de cap si volem mantenir l'ambient associatiu i de tranquil·litat que ha regnat al barri fins fa ben bé un parell d'anys.

Per tot això, a l'última reunió de l'Associació de Veïns vam decidir tirar pel dret i buscar assessorament per saber com podem gestionar i reduir la conflictivitat social i millorar la qualitat de vida al barri.

Hem fet mans i mànigues per trobar una persona entesa en el tema i, finalment, hem contactat amb una experta que actualment treballa en una consultoria, però que ha col·laborat durant molts anys en el servei municipal de convivència i turisme de l'Ajuntament i que creiem que ens pot aportar la seva valuosa experiència.

Bé, us presento l'Eva Marquès, que és graduada en Relacions Laborals i que, com deia, té molts anys d'experiència com a mediadora, perquè ens faci la xerrada d'avui, que ha titulat «Viure i conviure». A més, coneix molt bé el barri perquè és la filla dels Marquès, de la sastreria. Vull agrair a l'Eva que hagi acceptat la invitació i espero que li hagi estat grat tornar al barri on va viure fins que es va traslladar a Girona.

Abans de donar-li la paraula, vull recordar-vos que, en acabar, farem una pausa i tornarem a començar al cap de 10 minuts per obrir el torn de paraules. Eva, ja cal que et calcis, perquè em penso que hi haurà preguntes a dojo. Ara sí, Eva, endavant.

pista 3

No és habitual que una persona del món de les lletres compti alhora amb el reconeixement oficial, el favor de la crítica i l'adoració del públic. De fet, és molt estrany. Però Enric Casasses ha rebut premis i homenatges, se n'ha estudiat l'obra i el reciten tant les criatures a les cases com els enamorats a Twitter. I tot això fent el que vol, i fent-

ho bé. No es deixa temptar pel simplisme, no renuncia als matisos ni al dubte. **Abraça la complexitat i conrea una llengua fèrtil que floreix en poemes que tan aviat són joc per jugar-hi com vent a les veles com un got de vi a la gola que el vol.**

Els fills d'una escola en què la poesia és obtusa o banal, d'un país en què se'n llegeix poca i no es reconeix gens, acudim a escoltar Enric Casasses perquè ens deixi bocadats. A molts, ens ha obert les portes al plaer d'escoltar. A tants, que n'hi ha que en copien els gestos, volent o sense poder-ho evitar. **Enric Casasses, que anava trencant tots els motlles, ha creat escola.**

Es diu que un poeta (normalment, jove) «casasseja» quan abusa de determinats gestos amb les mans, quan recita amb una cantarella concreta, quan el ritme i la rima importen més que les paraules que està dient. **Però Casasses no casasseja. Casasses fa servir els gestos justos per acompanyar les paraules fins al centre del cap, del cor, del cos, de qui se l'escolta. No posa la poesia al servei de la mètrica, sinó que diu exactament el que vol dir servint-se, precisament, d'un ritme hipnòtic que no és circular i estèril, sinó que avança i et va portant, et va portant, et va portant a estaveïllar-te al bell mig del significat.**

Però no tot és obra exuberant i veu que camina; ens ha regalat més coses, als que ens agrada llegir. En la tasca com a editor crític fa connexions entre la literatura catalana i la mundial, entre la tradició i l'actualitat, ens la posa tota a l'abast de la mà. I, si com a editor i com a traductor s'ha enfrontat a aprofundir en textos aliens, com deu ser l'experiència de traduir Casasses i endur-se'l al suec o al xinès o al maputxe? **No voldria trobar-me en la pell de la traductora que hagi de dur a altres llengües no només la música i l'ànima d'algunes poesies seves, sinó tot l'univers de referents que s'hi congria.**

Per a mi, doncs, Casasses és poesia de cada dia i de diumenge, igual que el pa.

Gràcies per ser-hi i ser-ho tant.

Bel Olid (adaptació)

pista 4

1. Bé, doncs, crec que amb tot això ja ho hem cobert tot, eh..., sí, aquesta era l'última intervenció... Doncs res, aquí acabem les jornades. Donem les gràcies a totes les persones que hi han col·laborat i això, sí, doncs espero que no m'hagi deixat res... Així que res més, moltes gràcies a tothom per venir, i res, que si teniu alguna pregunta, ara seria un bon moment per fer-ho, vosaltres mateixos, no ho sé...
2. Per acabar m'agradaria llegir-vos un poema que reflecteix l'essència de la xerrada que ens ha fet el senyor Mas... Ah, perdoneu, no, no només del senyor Mas. Ai, ai, ai, és que abans havia d'agrair als altres ponents la seva col·laboració en el congrés... Perquè de fet el poema té relació amb la temàtica del congrés en general, doncs abans de llegir el poema recordeu que l'eix del congrés era...
3. Perdonin si m'he allargat una mica i m'he excedit en el temps. Ja deuen tenir gana... Adeu, adeu. El que passa és que voldria resumir les idees tan interessants que s'han dit en aquest acte i podria parlar hores i hores. Em sap greu si

m'he estès i he superat amb escriu l'horari acordat. Adeu... Però és que a vegades és impossible destriar... Adeu... Si s'esperen només dos minutets, ja acabem i podrem maxar tots, que és hora de dinar i tenim pressa

4. Voldria llegir dues línies que resumeixen la filosofia de les intervenció que han fet els convidats a la taula rodona, però, saben què, no ho faré perquè crec que és millor que passi directament a la pregunta que obrirà el debat i així farem més via.

pista 5

1. Si us plau, adequa el text a l'extensió indicada.
2. L'atmosfera és la massa gasosa que envolta la Terra.
3. Aprecio de tot cor l'epitafi al meu avi.
4. El conclave s'ha tornat a reunir per escollir el nou papa.
5. Un dels esports més populars a l'Índia és el criquet.
6. La novel·la *Fahrenheit 451* és una distopia.
7. Quan tenia cinc anys va necessitar un trasplantament de medul·la.
8. Aquest guru no inspira gens de confiança.
9. El quefir és un aliment que s'està posant de moda.
10. El Govern lloa la sinergia entre la universitat i les cooperatives.

pista 6

1. els aforismes
2. uns projectes
3. eix temporal
4. mateix amic
5. mig matí
6. raig tardà

pista 7

1. El fillolleg Jordi Manent, net del poeta Marià Manent, va destacar la feina de Gasull.
2. Després del certamen d'Olot, el 1899, mor la seva àvia materna.
3. Enric Casasses, que anava trencant tots els motlles, ha creat escola.
4. Pot haver-hi falles —poques i molt petites— des del punt de vista logístic.

UNITAT 2

pista 8

RÀDIO TURÓ, LES NOTÍCIES DE LES QUATRE.

Descobertes cries de llúdrria al riu Mogent

Les imatges que han captat les càmeres de fototrampeig instal·lades en el marc del Projecte de seguiment i estudi de la llúdrria a les conques del Besòs han corroborat que la llúdrria s'ha reproduït al riu Mogent, afluent del Besòs, per primera vegada després de més de quatre dècades.

Els animals, armes de manipulació massiva

No hi ha democràcia a Occident sense un polític disposat

a fer servir un gat, un gos o un conill per humanitzar-se i guanyar vots. Aquesta és l'estratègia per a les futures generacions d'electors.

Atac en una granja de Ponent

Els propietaris d'una finca de vedelles a Soses (Segrià) han denunciat als Mossos d'Esquadra dos atacs de gossos salvatges contra la seva explotació ramadera, que han causat la mort de nou animals i n'han ferit mitja dotzena.

Animalistes i agricultors, enfrontats per la recuperació del llop a Catalunya

Nou organitzacions animalistes han creat una plataforma amb la qual reclamen mesures per aconseguir la reintroducció del llop a Catalunya. El sindicat agrari Unió de Pagesos, però, s'ha mostrat en contra d'aquesta proposta.

Acollir animals a casa: un voluntariat poc conegut que s'expandeix

Les llars de trànsit són una oportunitat perquè els gossos i gats malalts, lactants o vells que no trobarien adopció puguin sortir dels refugis.

Rebel·lió del bestiar de l'Alt Empordà

Els pagesos d'explotacions lleteres de l'Alt Empordà s'han passejat per Girona acompanyats de vaques com a protesta per l'increment continuat del pinso, que comença a ser insostenible per al sector lleter.

Animalistes de tots els Països Catalans exigeixen fermesa al Govern

Plataformes animalistes de diferents punts dels Països Catalans van desaprovat unànimement la proposta del Govern perquè cada ajuntament pugui regularitzar l'abolió de l'ús d'animals en les festes majors.

Josep Guardiola: «He mort el llop»

Amb aquest lema els pagesos s'han manifestat per demanar al Govern que no faci cap pas per incentivar la presència de llops a Catalunya, ja que és un perill per al bestiar.

pista 9

1. A Ponts, l'assortiment de botifarres i embotits és magnífic!
2. Quan muntis a cavall per la muntanya duu sempre una brúixola.
3. El suborn del cònsol de Romania era una bufetada a la democràcia!
4. No deixis el torró en un lloc humit si no vols que es podreixi.
5. Estava tan avorrit que va començar a escodrinar l'aixovar de la mestressa.
6. No han escrit bé el títol del llibre en el titular del diari.

pista 10

1. titular
2. especificador
3. caràcter
4. tinter
5. benestar
6. popular
7. motor

- 8. centenar
- 9. similar
- 10. femer

pista 11

1. Ja ho cantava, l'insigne Raimon: «No anirem al darrere d'antics tambors.»
2. No siguis rondinaire; deixem enlaire aquest tema i ja el reprendrem.
3. D'altra banda, el pressupost supera la subvenció; és inviable!
4. Aquest iogurt és agre; va caducar fa deu dies.
5. El penjador és rere la porta de l'entrada.
6. Avui no vindrà a treballar perquè tinc febre.
7. Coneixeu la falla de la llebre i la tortuga?
8. El director és belga i molt jove.
9. Pobra Maria, encara té el dubte d'escriure una *a* o una *e* quan hi ha una vocal neutra.

UNITAT 3

pista 12

1. Tinc arcades, veig llumetes i la claror m'enlluerna. I sento unes punxades molt doloroses a les temples.
2. Quan faig pipí tinc molta coïssor.
3. Estic esgotada i abatuda, encara que dormo moltes hores. A més, em roda el cap.
4. Tota la nit he tingut esgarrifances, tos i em fan mal tots els ossos. Estic fet una coca.
5. Sempre he tingut els colzes molt secs, però ara se m'han encetat i en un s'hi han fet unes crostes que em fan picor.

pista 13

Mira, la pacient ha vingut avui a la consulta perquè ha tingut més set de l'habitual i, per tant, orina més freqüentment des de fa diverses setmanes.

Entesos, ara ja ho veig a l'informe, polidípsia i poliúria.

Sí, també diu que té cert malestar general, però no ha presentat febre. Diu que s'ha notat més cansada del que és habitual i ha perdut pes. Com pots veure, no té al·lèrgies a cap medicament ni té hàbits tòxics; però sí que té hipertensió arterial, obesitat i hipercolesterolèmia.

I deu seguir el tractament habitual d'un comprimit al dia d'Enalapril i de Simvastatina, oi?

Exacte. Després, hem fet l'exploració física i la tensió arterial és efectivament normal alta, a 130/85, i la freqüència cardíaca en repòs també és normal, de 70. Això sí, no té dolor a l'abdomen i tampoc no hi ha masses ni megalies, però sí que hi ha peristaltisme. A l'anàlisi de sang, no s'hi han detectat grans alteracions, però sembla un inici de diabetis tipus II. Per tant, iniciem tractament mèdic amb metformina de 850 mg, un comprimit diari.

D'acord.

Demano l'anàlisi de control d'aquí tres mesos amb hemoglobina glicada per veure si es desenvolupen noves alteracions. Però el més urgent ara és que la derivo a infermeria perquè li comenteu la dieta i les mesures higièniques per millorar el malestar general i controlar els nivells de glucosa.

I tant, ara mateix li donem hora i l'hi preparem tot.

pista 14

1. medul·la
2. apnea
3. pleuresia
4. diòptria
5. libido
6. èczema
7. pneumònia
8. cefalea
9. acne
10. torticoli
11. quàdriceps
12. timpà
13. leucòcit
14. període

pista 15

1. Aquest fill nostre només ens dona maldecaps i disgustos!
2. El doctor m'ha receptat antiinflamatoris per al mal de genoll.
3. De petit, ens vacunaven a tots de la rubèola.
4. El van ingressar amb un quadre de poliúria i febre.
5. Tinc mal de cap i mal de coll; espero que no sigui la grip!

pista 16

1. La metgessa és tunisiana i va estudiar medicina a Tunis.
2. La infermera del CAP m'ha comunicat que tinc diabetis gestacional.
3. Amb la malaltia, el declivi psicològic és indicible.
4. Els jocs en línia a l'ordinador poden generar addiccions.
5. Els dies que hi ha eclipsi els contenidors s'omplen de seguida.
6. L'el·lipsi del subjecte impedeix als enginyers entendre qui té arterioesclerosi.

UNITAT 4

pista 17

Ei, Martina. Com estàs?

Hola, Joana. Doncs, mira, anar fent.

Sí, cal tirar endavant. Va ser un funeral molt emotiu.

Sí, sí que ho va ser. El que passa és que ara, a més de trista, estic empenyadíssima.

I ara? Què ha passat?

Joana, no sé per on començar, és indignant! Sens dubte, la funerària m'ha ensarronat!

Què dius?

Doncs que dijous, quan vaig anar a la funerària per arreglar el tema de l'enterrament del papa, em van passar un parell de pressupostos i me'n van fer triar un. Jo vaig escollir el més barat, perquè el papa sempre m'havia dit que no valia la pena gastar diners un cop morts. Doncs això, que dic aquest, trio el més barat dels que m'ensenyen, però es veu que tots els que m'ofereixen són de luxe, de gamma alta, per entendre'ns. I jo que ja estava prou atabalada, doncs...

És clar, ho vols arreglar com més aviat millor.

Sí. Doncs resulta que em van fer agafar la tarifa més cara! I, a més, en cap moment em van donar res, ni un fullet informatiu en el qual expliquessin les despeses ni què més hi entrava. El que és evident és que s'aprofiten de la situació, que no tens esma per res. Per les esqueles i pel cotxe fúnebre em van cobrar més de vuit-cents euros, i per descomptat això és sense les floritures i extres de tota mena.

Nena, em deixes parada, on s'és vist? En un moment tan dur...

Sí, noia, i a sobre de prendre'm el pèl, em van tractar tan malament! Em volien despatxar de pressa i corrents. I, a més, l'encarregat gairebé m'esbronca per no tenir tota la documentació. Si el pare s'havia mort només feia hores!

Has de fer una queixa, això no pot quedar així!

Ai, Joana, però és que jo aquestes coses no les sé fer. Tu que ets de lletres i escrius tan bé, que m'ajudaries?

I tant que sí! Envia'm tota la informació!

pista 18

Ei! Aquests de l'assegurança ja cal que es calcin! Acabo de tornar del cementiri perquè m'han trucat i m'han dit que no sabien on posar la làpida de la mare. És clar, jo m'he quedat estupefacte, i els he dit que al nínxol que tenim llogat des de fa mesos. Però resulta que aquest nínxol ja no és nostre! El contracte va caducar i l'assegurança no ens en va dir ni piu! Doncs aquí no s'acaba la història. Corro al cementiri per veure què fem ara, perquè l'enterrament és dissabte, i saps què em trobo quan hi arribo? Que la làpida té un error garrafal. Diu així: «Elvira Quer Gual, va estimar i va ser estimada, fins dissabte». Fins dissabte!? Han copiat tot el meu correu electrònic, inclòs el comiat: fins dissabte! Se me'n refot que la làpida ja estigui feta, ens en cal una de nova. Ho han gestionat tot malament; els hem de fer una queixa formal a Consum. Això no pot quedar així! Em pots ajudar a redactar la queixa, per favor?

pista 19

Hola, Pere! Què hi ha? Ja estàs recuperat de l'accident?

Ai, Eva, d'aquella manera... Em trobo bé però no guanyo per a disgustos. Ara la companyia de lloguer del cotxe vol que pagui unes despeses! No sé què diuen d'uns vidres trencats i una revisió final! No me'n van pas dir res, d'això. Els portaré a judici!

Calma't, Pere! No és tan fàcil tot això.

Oh, ja ho sé! Per això et truco, tu que ets advocada. M'has d'ajudar a denunciar-los!

Has provat de parlar amb la companyia? Abans d'arribar a la via judicial, jo et recomano que els facis arribar un text escrit amb les teves peticions.

Amb aquesta gent no hi ha res a fer! Els he trucat perquè m'expliquessin d'on surten aquestes despeses i em diuen que tot això és a la seva pàgina web. T'ho pots creure? Mira, jo només vull que m'expliquin amb tots els ets i uts aquesta factura que m'han enviat. I di'ls-hi quatre coses, no estic gens content! Els hi posaré una reclamació i els hi demanaré tots els informes d'aquesta revisió que han fet amb un especialista privat. I vols dir que és legal que em diguin que tot això és a la seva web i no al meu contracte?

A poc a poc, Pere, que no t'entenc. Llavors el problema és que has de pagar uns desperfectes excepcionalment, però això no apareix al contracte, oi? I, d'altra banda, han fet una revisió externa sense la teva supervisió?

Exacte! Perdona'm, Eva, és que estic molt nerviós. No sé què m'han dit al telèfon de la lletra petita i una clàusula. Em sembla tot molt ambigu. Hauria de ser tot molt més clar i comprensible. No tinc dret a un contracte just? I a més després d'haver acabat a l'hospital. És que m'hi tornaran a enviar, però amb un infart!

D'acord, a veure si en traiem l'aigua clara, de tot això. Tu vas tenir l'accident fa cosa de dues setmanes, oi? Ara no recordo ben bé què va passar, va ser una col·lisió frontal?

Un camió em va envestir perquè es va saltar un semàfor! I jo anava amb aquest cotxe atrotinat que em van donar a l'empresa de lloguer de cotxes i ja vaig tenir sort de no quedar-m'hi aquell dia!

D'acord, i què has rebut? Una factura?

Sí, amb un escrit on m'expliquen que l'assegurança que tenen no ho cobreix tot i que me n'he de fer càrrec jo. N'hi ha per llogar-hi cadires, eh, aprofitar-se d'aquesta manera d'un convalescent!

Doncs només em caldrà el teu DNI i el teu nom complet, i ja podrem posar fil a l'agulla.

Gràcies! Ets el meu àngel de la guarda!

pista 20

1. discussió
2. alça
3. improvisar
4. elisió
5. decebre
6. precisament
7. desglossament
8. matisar
9. corrosible
10. dissuasió

pista 21

1. L'omissió de socors és un delictes greu.
2. Finançar les obres a través d'aquest banc ajudarà a rendi-

litzar la inversió.

3. Les repercussions de les teves decisions no seran irrisòries.
4. La comissió ha confirmat la fusió de l'empresa.
5. Manifesto la meva adhesió a morir dignament, al dret a l'eutanàsia.

pista 22

1. He instal·lat el gas natural a casa.
2. Si us plau, mastega bé el menjar!
3. Aquest noi ha presentat una reclamació.
4. *Les dones i els dies* és una obra en vers de Gabriel Ferrater.
5. Aquest any no he pogut llegir gaire.
6. Els tens, aquests apunts?
7. Et seré sincer: ho faig d'esma!
8. Com hem dit més amunt, hi ha divergències sobre aquest tema.
9. És aquest, el que volíem comprar!

UNITAT 5

pista 23

Bon dia. En primer lloc, voldria agrair l'assistència de totes les persones que avui podeu ser en aquesta reunió. Moltes gràcies! Una vegada aprovada per unanimitat l'acta de la sessió anterior, us inform que donarem prioritat als punts de l'ordre del dia *Propostes dels espectacles a l'Auditori* i *l'Aprovació del programa del festival*.

Ens reunim avui per continuar amb la tercera reunió de les sessions de feina de la comissió organitzadora de Circaire. L'objectiu d'aquestes reunions és muntar la programació de l'edició d'enguany del festival Circaire d'Alcúdia. Ja vàrem comentar que aquesta edició tindrà una programació en la qual, a cada jornada, s'ofereixen propostes musicals i espais de joc i entreteniment per a tots els públics. En aquesta reunió es presenten els informes de les propostes seleccionades pel comitè de selecció dels espectacles que es duran a terme a l'Auditori.

La mateixa informació de les propostes seleccionades s'ha enviat per correu electrònic a la resta de membres de la comissió Circaire per si avui no podien assistir a la reunió i així puguin estar assabentats de les propostes que ha seleccionat el comitè. Demà dimarts finalitza aquesta fase per poder tancar el programa del festival. Per aquest motiu, avui serà l'últim dia per revisar-les i decidir quins dos espectacles formaran part del programa d'enguany.

Us record que el comitè de selecció està format per experts en els diferents gèneres artístics. Els criteris que ha tengut en compte a l'hora de fer la selecció dels espectacles que ens presenten com a possibles propostes de programa són els següents:

- Qualitat tècnica i artística, innovació, singularitat del projecte
- Potencial de divulgació del projecte
- Adequació al programa i a les característiques del festival

–Trajectòria artística de la companyia

Els espectacles proposats pel comitè i que, com a comissió, hem de valorar per formar part del programa Circaire a l'espai de l'Auditori són els següents. En el dossier que us varen preparar els tècnics de Cultura de l'Ajuntament hi ha la fitxa tècnica de cada espectacle. Així tenim:

Proposta 1: *Que bèstia!*; Tortell Poltrona; Producció Circ Cric; Espectacle per a tots els públics; Proposta 2: *Letter to Milos*; Marco Mezquida Trio; Concert de música jazz; Proposta 3: *A vue* de Toujours Après Minuit; Companyia de teatre i dansa.

Els espectacles esmentats, que teniu al dossier, compleixen els requisits que ens havíem marcat en la primera reunió. Pensam que les tres propostes poden funcionar molt bé com a espectacles dins la programació de l'Auditori, però n'hem de triar dues. Us record que els espectacles seran en divendres i en dissabte, un dia cada un amb una sola funció. Hem de decidir també el preu de l'entrada, que es podrà adquirir en línia, i hem de fixar l'horari. Jo pens que és millor que els programem a la mateixa hora, tant divendres com dissabte.

Idò ara és el vostre torn. Si vols començar tu, Clara, com a secretària, quina de les tres propostes encaixa més en el festival d'enguany?

Bon dia. Bé, jo... no ho sé. A mi, quan em va arribar el dossier amb les propostes, em va agradar molt que el comitè de selecció hagués inclòs l'espectacle *Que bèstia!* de Tortell Poltrona. Comptar amb aquesta actuació en l'edició del Circaire d'enguany consolida la trajectòria del festival. Vaig veure l'espectacle a Barcelona i el pallaso hi fa una actuació brillant. I ja té una edat! Però Tortell Poltrona és el gran referent del món del circ. La proposta escènica és un homenatge als personatges que varen fer riure els nostres avantpassats i està inspirada en els grans pallassos d'inicis i mitjan segle xx que ens han deixat un llegat que perdura. Recuperar aquest tipus de circ pot ser molt interessant.

Per part meva no tenc cap dubte que aquest espectacle s'hauria d'incloure al programa d'enguany. Ara bé, tots hi hem de dir la nostra! Però no tenc clar quin segon espectacle triaria, també m'interessen molt les dues altres propostes.

Jo estic totalment d'acord amb na Clara. És indiscutible tenir l'oportunitat de veure actuar Tortell Poltrona a l'Auditori. I, com que és un espectacle per a tots els públics, s'hauria de posar en un horari adequat pensant també en els més petits. Jo el programaria a les 20:30, és bona hora.

Bé, com deia abans la regidora, si de les tres propostes que tenim damunt la taula, n'hem de seleccionar només dues, la meva queixa, i ja ho vaig comentar a la reunió anterior, és que m'hauria agradat que el comitè hagués seleccionat un espectacle exclusivament per a un públic infantil a l'Auditori. De totes maneres, ja en parlarem, i no és viable en aquesta edició, però no hi estic del tot d'acord.

Sí que n'hi ha, hi ha propostes molt engrescadores per a infants i són a l'esboryany del programa general. Es fa-

ran als espais Circaire del municipi, però la reunió d'avui només és per decidir els espectacles que sortiran al programa de l'Auditori.

Xavier, viure als niguls no és dolent, però has de baixar-ne cada dia.

Ai, disculpau-me, teniu tota la raó, ha estat un lapsus. Parlant de Tortell Poltrona... m'he animat i ara ja havia perdut de vista l'ordre del dia. D'acord. Idò reprenent el fil, tant l'actuació de Marco Mezquida Trio com la de la companyia francesa em semblen molt encertades per a la programació de dissabte a vespre. Però puc demanar que em faceu un aclariment? La companyia francesa és de teatre o de dansa? Qualcú ha vist alguna obra seva?

Personalment no he tengut l'oportunitat de veure-la en directe, però vaig llegir una crítica en un diari on se'n parlava molt bé per l'originalitat de la posada en escena. És teatre i dansa o dansa i teatre, com en vulgueu dir, tot va molt lligat. A més, fan servir un llenguatge propi creat a partir de molts llenguatges, en què no hi falta ni l'humor ni el surrealisme. La pluralitat de cultures i d'experiències de Roser Montlló i Brigitte Seth les ha portat a treballar en diferents idiomes (català, castellà i francès) i llenguatges (text, dansa i música) utilitzant-los sense prejudicis. Tant el vestuari com la direcció artística són aspectes que ressalten durant tota l'obra.

Gràcies per la informació, Clara. Molt interessant. Idò la qüestió és decidir-nos si trobam més indicat oferir un concert de música jazz o teatre i dansa. Jo he estat revisant els programes del Circaire dels dos darrers anys i en dissabte sempre hi ha hagut programat teatre o dansa a l'Auditori. Segons el meu parer, fer un canvi i programar jazz a l'Auditori dins el marc del festival Circaire d'enguany és molt bona proposta i pot estirar un altre tipus de públic que no ha vingut mai a veure aquest festival. Per tant, la meva proposta seria: *Que bèstia!* divendres, i Marco Mezquida Trio dissabte.

D'acord, queda apuntat en l'acta. Jo us escolt i en vaig prenent nota; estic d'acord amb el que s'ha dit fins ara.

Bon dia a tothom! Em sembla molt bé tot el que s'ha exposat avui, però m'hauria agradat molt que el comitè de selecció hagués apostat més fort, i no a centrar-se només en la trajectòria artística de les companyies, sinó en la innovació dels projectes. No vull dir que la proposta que ens ha enviat el comitè no sigui talentosa, al contrari, els tres projectes em semblen excel·lents i de moltíssima qualitat artística. Però voldria que constàs en acta que, per a la següent edició de Circaire, poguéssim comptar amb una proposta artística, ja sigui de teatre, de música, de dansa, de circ, etc. que s'estrenàs en el nostre festival. Vull dir que el Circaire fos l'escenari d'inici de gira i que aquest espectacle es pogués veure per primer cop a Alcúdia. Consider que així el festival, que ja du diverses edicions a la nostra ciutat, passaria a consolidar-se com a altaveu dins el circuit cultural.

I tornant al punt de l'ordre del dia, de les tres propostes candidates jo he seleccionat la proposta musical de jazz i la de circ. L'espectacle del referent Tortell Poltrona és una magnífica selecció per al cartell d'enguany. Fa molt de temps que des de l'Auditori férem una proposta per

dur-lo aquí amb l'oportunitat que pogués fer l'actuació a diversos teatres de Mallorca, però pels entrebancs de darrera hora va ser impossible. És bestial, com ho és el seu espectacle, que al final puguem gaudir de l'espectacle de Tortell Poltrona gràcies a Circaire.

I l'altra selecció que he fet, com he dit abans, és la de Marco Mezquida Trio. El pianista menorquí, juntament amb dos músics més a la percussió i al violoncel, fa una actuació brillant amb l'obra *Letter to Milos*. És un homenatge al *free jazz*, al *blues*, a la música cicense i al *groove*. Estic convençut que serà una bona elecció per a la nit de dissabte.

Gràcies, Ferran! El torn és per a na Bel Adrover, que s'ha excusat de venir, però ha respost el missatge que se us va enviar amb el dossier de les propostes fetes pel comitè i manifesta la seva elecció:

«La meva proposta d'actes a l'Auditori dins el marc del festival Circaire és l'espectacle *Que bèstia!* de Tortell Poltrona i *Letter to Milos* de Marco Mezquida Trio.»

Més avall, na Bel explica les raons per les quals fa aquesta selecció, però com que teniu tots còpia del missatge i, per no estar més estona amb aquest punt, consider que podem passar a votar els dos espectacles que formaran part de la programació del Circaire a l'Auditori.

Podeu aixecar les mans per votar la proposta 1, d'acord! La proposta 2, d'acord! I la proposta 3... Ferran, has votat tres vegades, has votat totes les propostes, hem quedat que t'has de decantar només per dues.

Us deman disculpes, però totes m'han agradat; ho sé, m'he equivocat. Ho he fet inconscientment, Clara!

D'acord, Ferran! Idò, per unanimitat, queden aprovats per la comissió els dos espectacles que es duran a terme a l'Auditori dins el programa Circaire. I són les propostes següents: *Que bèstia!* de Tortell Poltrona i *Letter to Milos* de Marco Mezquida Trio. Margalida, com a regidora, vols afegir res més?

Gràcies, Clara, però si ningú no té cap altre dubte sobre aquest punt podem avançar amb la reunió.

Sí, ara no estic segur de si se'n va parlar en alguna altra reunió, però els espectacles són gratuïts o s'ha de pagar entrada?

L'entrada per a cada espectacle és de deu euros. Les entrades es podran comprar a través de la plataforma Ticketib i dos dies abans a la mateixa taquilla de l'Auditori.

Entesos, m'ha quedat clar. Moltes gràcies.

Continuam amb el següent punt. El punt 3. Pressupost. El passarem aviat perquè ja se'n va parlar molt a la primera reunió. De fet, no és un punt important avui perquè les propostes d'espectacle que ens ha passat el comitè de selecció s'ajustaven perfectament a la partida destinada a aquesta part del programa. Vaig parlar amb la Unitat de Gestió Econòmica de l'Ajuntament i, en principi, tot és correcte pel que fa a tema d'honoraris, equips de so, il·luminació, etc.

Si voleu, podem passar al punt 4 de l'ordre del dia, que és aprovar el programa Circaire. Una vegada que ja hem decidit quins seran els actes que es faran a l'Auditori du-

rant el cap de setmana, la resta de la programació està aprovada per les respectives comissions (de Circ i Teatre al Carrer).

Us he de dir que, concretament, la cita d'enguany compta amb un total de dotze companyies de circ i sis de teatre. A més, l'edició d'enguany del festival ha incorporat més Espais Circaire als principals carrers i als punts d'oci i cultura del municipi d'Alcúdia.

I passam a l'aprovació del programa Circaire a l'Auditori amb els dos espectacles seleccionats per aquesta comissió. Jo havia proposat que els dos espectacles fossin a la mateixa hora, però qualcú ha comentat que l'espectacle *Que bèstia!* de Tortell Poltrona fos a les 20:30. Eres tu, Ferran?

No, jo no he parlat d'horaris en cap moment. Soc responsable del que dic, no del que entengueu. Millor que la regidora decidisqui. La darrera vegada que vaig fer una proposta d'horari no va ser gaire encertada i varen ploure crítiques de tots els costats.

Compte amb el que dius, Ferran, perquè algun dia arribarà el moment de demostrar-ho.

He estat jo, Margalida, que he parlat dels horaris. No hi estic d'acord ni hi veig cap motiu especial, a posar els dos espectacles a la mateixa hora. Tanmateix, es fan en dies diferents. Si el de Tortell Poltrona és adreçat a tots els públics, trob que posar-lo a les 22:00 és molt tard. L'actuació de jazz sí que per mi podria ser a les 22:00, però l'altra ha de ser a les 20:00 o a les 20:30.

Com trobeu, hem de posar hora; els dies ja els tenim. Entenc el que dius, Xavier, però em va bé tant una hora com l'altra. El que considereu més adient.

Idò no sé què voleu que us digui, però jo tenc una altra reunió avui a Palma i no puc estar més temps.

Feim votació? Sembla que no estam d'acord amb l'hora de l'espectacle *Que bèstia!*, perquè els que no s'han posicionat tampoc no han posat cap objecció que l'espectacle de Marco Mezquida Trio sigui dissabte a les 22:00. Estau d'acord si aquesta vegada feim cas a en Xavier i posam en Tortell Poltrona a les 20:00?

En Xavier havia proposat a les 20:30. Però si a les 20:00 està bé...

Tampoc vull que m'hàgiu de donar la raó per fer-me content. No sé si m'he explicat bé, però el meu argument de fer la funció més prest és perquè l'espectacle és per a tots els públics. Estic conforme, idò, que sigui a les 20:00 com diu la regidora. En aquesta hora hi assistiran més infants que si és a les 22:00.

Hem d'anar acabant. Per tant, el programa dels actes que es fan a l'Auditori dins el festival Circaire queda de la manera següent:

Divendres a les 20:00, *Que bèstia!*, de Tortell Poltrona

Dissabte a les 22:00, *Letter to Milos*, de Marco Mezquida Trio

Idò obrim el torn de paraules. Qualcú té res més a dir? Voleu manifestar algun altre dubte?

Al final quina empresa s'encarrega de dissenyar el programa?

Puc contestar jo, si vols, Margalida. Dels tres pressuposts que ens varen presentar a l'Ajuntament, la Unitat de Gestió Econòmica va seleccionar una empresa novella. Es donarà a fer a uns joves dissenyadors del Raiguer que varen presentar el millor pressupost i, seguint el criteri de l'Ajuntament, així apostam per donar l'oportunitat a joves talents. Aquesta era la millor opció per a les nostres necessitats.

Voleu afegir res més? D'acord, idò podem deixar la sessió d'avui per tancada.

Us vull agrair la vostra ajuda i la participació a la sessió d'avui. Amb aquesta reunió, la nostra comissió dona per acabada la tasca que se'ns havia encomanat des de l'organització de Circaire. Crec que hem fet bona feina i els espectacles que hem proposat al programa són d'una gran qualitat. Res més, desitgem que hi hagi una gran afluència de públic els dies que hi ha programació a l'Auditori, però també a l'edició d'enguany del Circaire. Gràcies a tots!

Gràcies, Margalida!

Jo voldria informar-vos que queden una sèrie de tasques pendents com, per exemple, enviar un missatge a l'organització de Circaire per presentar-los els espectacles que hem seleccionat.

També s'ha d'informar l'empresa que s'encarrega de dissenyar el programa perquè hi haurà d'incloure els dos espectacles. I, d'altra banda, us inform que enviaré l'esborrany de l'acta d'avui per correu electrònic a tots els membres de la comissió, així na Bel també estarà as-sabentada del que s'ha decidit en aquesta sessió. I si hi heu de fer cap esmena, responeu el missatge indicant quines són les modificacions. Moltes gràcies per la vostra feina. I, per part meva, això és tot. Bon Circaire!

pista 24

1. La colla, els diumenges, fa un tomb pel camp.
2. Aquest estiu vull reprendre la lectura dels clàssics catalans.
3. Sempre cal defensar la presumpció d'innocència de l'acusat.
4. Hi ha vint gegants al carrer Major.
5. Per Sant Joan mengem coca i per Sant Antoni, botifarrons.
6. Els comentaris de la Roser atempten contra la meva persona.
7. Ves amb compte que han dit que farà mal temps.
8. Si beus aigua de la font et posaràs malalt.

pista 25

1. reprendre
2. inaugurem
3. presumpte
4. autoescola
5. substància
6. premissa
7. sospesar
8. fusió
9. cirurgia

pista 26

1. adscriure
2. ens diu
3. sandvitx exquisit
4. esmenes
5. assistència
6. mig
7. ens parla
8. absents
9. pretens entendre
10. empatx

UNITAT 6**pista 27**

1. Al llibre això no ho expliquen, però a la sèrie de la tele sortia que a la porta de la casa d'apostes els esperaven uns perdonavides. Saps? Uns d'aquests pinxos que fan por, i que havien estat uns mesos a l'ombra; els volien arraconar i **fotre'ls-hi** un gec d'hòsties. Deien que tan bon punt ella se'n va adonar, va **fotre** el camp comes ajudeu-me, a tota merda, carrer avall fins a arribar a un cul-de-sac ben a prop del port. Però, com us deia, això al llibre ni ho mencionaven.
2. Hòstia, hòstia...! El dia que vam anar a recollir testimonis per al programa ens vam trobar al mig del merder i ens van ben **fotre**. Primer, et ben juro que, quan vam entrar al casalot, vaig pensar que era una broma i que se'n **fotia** de mi, l'altre redactor del capítol allà estirat, cargolant-se de dolor. Però, llavors, va i me'l miro i quin cangueli, noi: «Però què han fet? Se me l'han carregat, aquests tios!» T'ho juro: pensava que l'havia dinyat. Va resultar que l'havien pres per algun camell que havia xerrat massa a la pasma.
3. Al pòdcast de la ràdio sobre el tema, explicaven que la història ha creat una certa atracció cap al poble, i que una de les cases ha **fotut** a l'era de darrere de la casa una mena d'antre amb un bar restaurant. A part de poder-hi menjar, el lloc té l'al·licient de veure alguns dels implicats, ja sigui **fotent** una timba amb els amics, xerrant o discutint.
4. El periodista que seguia el cas diu que, les últimes vegades que l'havien vist, cada vegada que la gent li parlava d'arribar a un acord amb la resta, els hi **fotia** l'acord pels morros. Així de clar: que desvariejava. Acabava sempre parlant de mans fosques i tripijocs que altra gent del poble feia per **fotre**-li la seva part del suculent pastís i, tossut que tossut, no hi havia qui el tragués d'aquella cabòria.
5. Vaig flipar amb les imatges d'alguns espais del programa de tele. Per exemple, hi sortia una de les cases del poble. Jo, en aquell desastre de lloc, ho hauria **fotut tot a mar**. Aquell home ho tenia tot **fotut** per qualsevol racó, com si tingués la síndrome de Diògenes, i no es podia accedir a la sala on les males llengües diuen que guardava els documents de la fundació de la societat de terratinents.

pista 28

Els retrats robot apareixen sovint en pel·lícules, sèries, novel·les negres com a elements clau per resoldre crims, però com funcionen en la vida real? Avui en parlem amb

la Mireia Artigues, cap de la secció de fotografia i vídeo del cos de la Policia Local. Bon dia, Mireia.

Bon dia.

Com podríem definir un retrat robot?

Un retrat robot és una reconstrucció plàstica de la fèsomia d'una persona de la qual no es disposa d'imatges fefaents i sempre es realitza a través d'algú que hi ha tingut contacte.

La funció és poder desxifrar qui ha comès el crim?

No, és una eina per descartar sospitosos. Cal tenir present que el retrat robot no constitueix una prova de càrrec, sinó que és més aviat una eina d'investigació.

Com es fa? Amb ordinador, a mà alçada?

Nosaltres els fem a mà alçada. Val a dir que no és un requisit indispensable que el retratista sigui especialista en belles arts, però sí que ha de demostrar una certa habilitat per al dibuix.

Com és que encara els feu a mà?

A veure, totes les tècniques tenen pros i contres; és a dir, les eines informàtiques que existeixen actualment ens han permès avançar molt, però tampoc no són ideals.

I en quins casos es necessita un retrat robot?

Normalment es fan retrats de delictes violents, quan la víctima o el testimoni han tingut contacte amb l'agressor.

Hi ha alguna manera d'aconseguir el retrat perfecte?

El 90 % de l'èxit d'un retrat robot depèn de la descripció que aporta el testimoni. N'hi ha que retenen molts detalls a la memòria i poden proporcionar un gran luxe de detalls sobre les faccions, el pentinat, la complexió física, el vestuari, l'edat i l'alçada aproximats del sospitós. Ara bé, el que és essencial és que la víctima pugui descriure tres dels quatre segments principals del rostre: la forma de la cara, els ulls, el nas i la boca.

Ah, que interessant! I, per poder confeccionar un bon retrat robot, com es fa l'interrogatori amb la víctima i els testimonis?

Convé precisar que no fem un interrogatori, sinó que es tracta d'una entrevista cognitiva. Es basa en principis psicològics de la recuperació del record. Aquest tipus d'entrevista promou empatitzar amb la víctima i crear un ambient relaxat. La idea és anar a buscar què va succeir abans dels fets per tal que el cervell pugui anar buscant en les diferents parcel·les tots aquells detalls que havien quedat oblidats.

Això no ha de ser pas fàcil! No sempre podem captar tots els detalls i retenir una imatge nítida quan la violència esclata davant nostre.

Exacte. És important fer-ho aviat perquè, si no, es produeix el que es denomina corba de l'oblit; és a dir, com més temps passa, la memòria es va esvaïnt.

És clar. Què et sembla si en fem un simulacre?

Molt bé! Tu descrius la cara d'una persona i jo aniré esbossant tots els trets facials que em proporcionis.

Du la cabellera curta i sempre escabellada. Du els cabells tenyits de ros. Té les celles poblades i arquejades. Du ulleres. Els ulls són ametllats, verds i bellugadissos

i les pestanyes espesses. Té el nas aguilenc, les galtes xuclades i la barbata prominent. Els llavis són molsuts i té la boca grossa i esdentegada, i porta bigotí.

D'acord... Molt bé! Més o menys així?

pista 29

Testimoni 1

Aquest matí l'Ona i jo hem sortit de casa d'hora. Jo m'havia de reunir amb un client... el d'això... el... ai, ara no en recordo el nom. És un client de l'empresa. M'ho havia demanat la meua cap. Quan faltaven cinc minuts per les vuit, tot just a la cruïlla entre la Rambla i el carrer de les Flors, l'Ona s'ha acomiadat de mi i acte seguit se m'acosta una noia molt jove, que jo ja havia vist per allà en altres ocasions, i de cop i volta em roba el mòbil, em tira a terra i surt disparada cames ajudeu-me! És una noia alta com un Sant Pau, ben plantada, de cames seques, els cabells canosos i despentinats, i les galtes plenes de pigues.

Testimoni 2

Abans-d'ahir, diumenge 30 d'abril, era a casa i cap a dos quarts de deu truquen a la porta i penso «qui dintre molesta un diumenge al matí?» Quan obro la porta se'm planta just al davant un home relativament jove, ben nyicris. Era un tap de bassa, amb les cames sancalloses. Recordo que tenia els ulls molt petits i negres, les celles gruixudes i la ratlla al costat. Em va entabanar perquè canviés d'assegurança. I jo, que estava tan cansat aquell dia, encara no sé per quins set sous em vaig deixar estafar.

Testimoni 3

Us assegurem que aquell home ha entrat a la propietat mentre nosaltres estàvem de viatge. És just avui que hem tornat de les vacances i va i ens trobem que ens han canviat el pany i no podem entrar a casa nostra! Primer hem pensat: qui dimonis ens l'ha fotuda? I al cap d'una estona hem vist un home desconegut a la finca de mitjana edat, esprimatxat i d'aspecte deixat, amb la cara xuclada, una bona tofa al cap i que anava coix.

Testimoni 4

Jo ahir ja els vaig dir tot el que sabia, als vostres companys. Devien ser les dotze del migdia i era amb el tal i el tal altre, que es van aturar a ajudar-me a reparar la moto, que m'havia fet un pet, quan vaig veure una dona que agafava aquella bossa. La recordo molt bé: era de mitjana edat, boteruda, curta de cames, amb les galtes grosses, cabells despentinats i braços escanyolits. Tinc molt bona memòria fotogràfica i recordo perfectament la matrícula i el model del cotxe. Ja el vaig donar als vostres companys ahir. Que què va fer la dona, després? Doncs va ficar la bossa al portaequipatges del cotxe i va enflar carretera enllà.

pista 30

Ehem... Bona tarda... Falta ningú? Sí? Ara...? Entesos... Quan vulguin, si els sembla bé, començarem la conferència de premsa...

Bé, doncs. Bona tarda. Soc la intendent Pla. En primer lloc, els voldríem donar les gràcies per ser aquí aquesta tarda. Davant del renou mediàtic ocasionat, ens sentim obligats a informar la societat de les novetats pel que

fa a l'operació Trucada. Els volem agrair la paciència que han tingut aquests darrers dies, en què s'ha difós informació de manera força incontrolada. Des del nostre cos, hem cregut convenient esperar a fer aquesta conferència de premsa fins que hem tingut tanta informació com hem pogut sobre els fets que reportarem a continuació. Hem evitat, doncs, donar certes informacions, que no havíem pogut contrastar o que no aportaven detalls importants al cas.

Els recordem que, si tenen cap pregunta, la podran formular al final de la meua compareixença.

Per posar-los en antecedents, el dia 23 de gener, es va procedir a la detenció de J.V.F., acusat de ser el cap d'una banda organitzada que havia furat un conjunt de rams, composicions i cistelles de flors de luxe de diferents magatzems de la ciutat de Girona amb un valor de cinc-cents mil euros. Les decoracions florals, usades per engalanar els carrers durant el festival Girona Temps de Flors, havien de ser transportades des de la capital del gironès a la capital del Túria, per a la celebració de la Batalla de Flors durant la Gran Fira. Tanmateix, les mercaderies no arribaren mai a lloc. El senyor J.V.F., florista de professió i resident a Girona, va ser detingut perquè es tenia constància d'una trucada feta des del seu telèfon personal el dia abans del furt, durant la qual va confirmar que recolliria les flors l'endemà. Només es disposava d'aquesta prova i del relat d'alguns testimonis oculars —la fiabilitat dels quals va ser posada en dubte pel jutge d'instrucció— que havien presenciat l'escena des de lluny. La trucada telefònica, doncs, fou una prova determinant per inculpar el sospitós, que va passar seixanta dies en presó provisional. No hi havia cap dubte que la comunicació amb les empreses s'havia fet des del seu dispositiu mòbil, com així ho feu constar el pèrit en el dictamen.

Tanmateix, davant els recursos interposats pels pèrits de la defensa, es van focalitzar tots els esforços i es van fer servir tots els mitjans disponibles per obrir una segona diligència i fer una col·lació dels perfils lingüístics de l'acusat i de la persona que havia efectuat les trucades.

Avui compareixem per fer-los avinents les darreres informacions de què disposem. Podem confirmar-los que el senyor J.V.F. va ser víctima d'una suplantació d'identitat. Les trucades es feien des d'un telèfon que algú va comprar suplantant la identitat de l'acusat.

Han estat necessaris fins a quatre nous peritatges per esmenar el primer. Els informes subsegüents han fet evidents diferències significatives entre les mostres de veu dubitades (un conjunt de gravacions telefòniques interceptades per la policia, i atribuïdes inicialment a J.V.F.) i la mostra indubitada (un arxiu d'àudio que pertany indubtablement al senyor J.V.F.).

Amb l'anàlisi acústica de les gravacions, es van observar diferències significatives en la majoria de paràmetres analitzats pel que fa a la producció dels sons.

Tanmateix, l'aspecte més rellevant per diferenciar els dos parlants va ser l'anàlisi lingüística, totalment negligida en el dictamen del primer pèrit. Segons l'anàlisi lingüística, els parlants dels àudios utilitzen varietats dialectals diferents: J.V.F. usa la varietat central, concre-

tament de l'àrea de Girona, mentre que el parlant de les gravacions dubitades és parlant d'una varietat dialectal diferent. Entre altres evidències, destaquen que: el parlant de les gravacions no dubitades diu *el fred* i no *la fred*, com sí que ho fa l'acusat injustament. Encara pel que fa al lèxic, també diu *rosella* i no *pipiripip*; diu *fer comboi* i no *fer gresca*; diu *xiquets* i no *nens* o *infants*. Pel que fa a la morfologia, diu *la meua mare* i no *la meu mare*, com és típic de l'àrea de Girona, d'on és la persona que havia estat acusada. El parlant d'identitat desconeguda utilitza formes com *jo carregue*, *descarregue*, *porte* o *recullc*, amb unes marques de primera persona del present d'indicatiu que no són típiques dels parlars catalans centrals ni, específicament, del parlar de l'àrea d'on és J.V.F. Finalment, pel que fa a la fonètica, la persona no identificada diu *vehicle* amb un so labiodental que no és típic de cap parlar del Principat, on la majoria dels parlants, com l'acusat, diuen *vehicle*. I, en darrer terme, a l'arxiu dubitat, la persona en crida i cerca repeteix contínuament el sintagma *flor groga*. Ho diu així, pronunciant la *r* final. A més, les vocals *o* de *flor* i *grog* les fa obertes. No diu [fló gróga], com és típic dels parlars gironins i com s'ha pogut comprovar que pronuncia la persona acusada immerescudament.

Quina és la situació actual, per tant? Doncs per bé que res no apunta que la persona veritablement responsable del robatori tingui la intenció de causar mals majors, la prioritat actual d'aquesta investigació és trobar-la i desarticlar la xarxa de furts. Som conscients que aquesta situació ha suscitat un fort neguit entre els organitzadors de diferents esdeveniments arreu del país. Actualment, doncs, el cas torna a estar obert, a l'espera que el nostre cos pugui localitzar la persona que, suposadament, hauria furat les flors de l'esdeveniment, contra la qual es formularà una demanda d'execució de títols judicials.

Ja per acabar, en nom de tot el cos i de les autoritats policials, demanem disculpes per les molèsties ocasionades al detingut, el senyor J.V.F., i a la seva família. Agraïm la seva bona predisposició a desfer l'embull d'aquest cas. Així mateix, entenem el seu descontentament davant dels fets ocorreguts i desmentim que el senyor J.V.F. hagi desistit d'emprendre accions legals contra les autoritats. Aquestes accions seguiran el recorregut judicial habitual estipulat per les autoritats. Recordem, a més, que tota persona coneixedora de més detalls del cas té l'obligació judicial de fer-nos-els arribar si no vol ser acusada amb càrrecs de suport a una banda criminal.

Si els sembla bé, ara podem obrir el torn de preguntes per tal que puguin preguntar-me el que considerin oportú.

pista 31

Bona tarda, intendent. Guim Taulé, de Ràdio Catalunya. El que trobo escandalós de la seva compareixença és que ens expliquin tan a la lleugera que van inculpar una persona innocent a partir d'un estudi de veu erroni, elaborat per un pèrit que no havia tingut en compte l'anàlisi lingüística i que havia redactat un informe que incloïa errors significatius d'anàlisi de les dades i de la interpretació dels resultats.

Des del cos entenem l'astorament general de la població, però cal tenir en compte que els fets no van ocórrer així com vostè els exposa. L'error prové d'un error tècnic. Concretament, la màquina amb la qual es van comparar la veu dubitada i la veu indubitada va considerar que les veus eren compatibles. Va ser gràcies a l'elaboració d'un peritatge més acurat i complet que es van poder detectar les diferències exposades i que es va obrir la porta a la cerca de nous sospitosos. Aprofito aquesta pregunta per obrir un parèntesi i dir que, tot i que les conseqüències de l'errada comesa són greus, la màquina usada en primer terme per comparar les veus segueix emetent els mateixos resultats. Per tant, doncs, ens trobem davant d'un error tècnic que difícilment es podia evitar, però del qual, innegablement, hem d'aprendre.

Però ens està dient, doncs, que segueixen confiant en una metodologia que va fallar, que van a les palpentes i que el que faran és anar acusant una persona o una altra deliberadament?

No, no. En absolut. Jo no he dit això. Li demano, si us plau, que no posi en boca meva coses que jo no he dit. De totes maneres, per entrar una mica en detall sobre el que he comentat, sí que els puc revelar que, per tal de trobar el culpable, vam dur a terme un seguit d'audiències breus amb diferents sospitosos que, finalment, van quedar descartats per falta de coincidència amb les proves recollides. Deixin-me recordar, però, que, com hem dit abans, hem de ser molt prudents i esperar a veure com avancen les investigacions que estem duent a terme gràcies a les noves dades pericials que els he avançat.

Però vol dir que...

Si us plau, vostè ja ha tingut l'opció de preguntar. Inten-tem, si us plau, respectar els torns de paraula assignats als companys.

Sí, bona vesprada. Vicent Ferrando, del diari *Llevant*. Ha deixat entreveure que la persona acusada injustament no guarda cap mena de rancúnia al cos. Ens podria explicar de manera més detallada quina ha estat la seua reacció? Ens podria dir res més sobre quines accions legals de reparació pretén dur a terme aquesta persona?

Bé. Gràcies. És cert que he fet un comentari sobre aquesta qüestió, però, com he dit, això forma part d'un altre procediment judicial. De ben segur que entendrà que, si hi entrés, estaria extralimitant-me en les meves funcions i, a més, ens estariem desviant del tema.

Duna Lloret, de Ràdio Tramuntana. Bona tarda. Vol-dria preguntar-li què opina de les declaracions d'alguns membres del gremi de floristes de Girona, que els acusen d'inacció en un primer moment i d'ineficàcia un cop van intervenir en la resolució del cas.

Agraeixo la pregunta, però, com saben, a nosaltres no ens correspon comentar les opinions de tercers. Tenim la responsabilitat d'aportar proves i fets, i no ve a tomb entrar en polèmiques absurdes de controvèrsia amb agents socials. Gràcies.

Tenen cap pregunta més? Bé, doncs, arribats a aquest punt, si no hi ha més dubtes, ho deixem aquí. Els recordem que la propera conferència de premsa...

pista 32

1. admonicions
2. embargament
3. conversió
4. èmfasi
5. commoure
6. abstinència
7. subscriure
8. inflar
9. adscripcions
10. empatitzar

pista 33

1. La cavalcada dels Reis d'Orient començarà a les 8 del vespre.
2. L'eclipsi es podrà veure des del nord del país a mitjanit.
3. El sou variarà segons l'antiguitat del treballador.
4. L'espoli de l'art clàssic és una constant del segle xx.
5. Segons la tresorera, el romanent és de 5.700 euros.
6. La seva idiosincràsia és el seu sentit de l'humor.
7. Les platges mallorquines s'han despertat cobertes de meduses.
8. La confraria de pescadors de les Cases demana poder capturar raps.
9. La corrupció és una xacra en la societat del benestar.
10. Els bessons van néixer per cesària a l'Hospital del Mar.

pista 34

1. empremta
herba
tendre
2. novel·la
accent
esquerra
3. escardalenc
escletxa
cendra
4. calent
divendres
resta
5. fetge
segell
terra

pista 35

1. nosa
roda
dotze

2. compte
grogam
xoc
3. xarop
trastorn
difondre
4. transport
torn
poble
5. fort
rossa
roba

UNITAT 7

pista 36

Tot i passar despercebuts o rebre relativament poca atenció per part de molts espectadors, els títols de crèdit poden ser una part molt important d'una pel·lícula, ja sigui pel contingut simbòlic, pel sentit de l'humor o perquè ens estan mostrant informació sobre la trama sense que ho sapiguem. Alguns, fins i tot, directament són petites obres d'art audiovisual que fan que la pel·lícula atregui i captivi els espectadors.

Durant els més de 115 anys d'història del cinema, els títols de crèdit han experimentat una evolució paral·lela, lligada als avenços tecnològics i també a la mentalitat a l'hora de fer pel·lícules. Avui en dia, a vegades, gairebé ni ens adonem de la llista de noms que formen els crèdits, perquè estan tan ben integrats amb tipografies atractives, plans i imatges, que sembla que formin part de la introducció que tenim al davant.

Benvinguts una setmana més al *De pel·lícula*, el pòdcast per a tots els aficionats al cinema. Com ja heu pogut intuir en la introducció del programa, avui parlarem de la importància dels títols de crèdit i de com han evolucionat, i esmentarem alguns professionals del món del disseny gràfic que n'han marcat la història.

Si ho demanem a un cineasta o crític de cinema, de ben segur que ens dirà que els títols de crèdit ideals han de donar algun estímul que provoqui una resposta emocional a l'audiència, ja sigui explicant una història anterior a l'inici de la pel·lícula, establint un estat d'ànim o presagiant alguna cosa de l'obra. Això, pel que fa als crèdits inicials. Però tot fan de Marvel sap que també és important quedar-se a veure els crèdits finals, els que apareixen quan acaba la pel·lícula, ja que hi pot haver una escena postcrèdits que canviï el final de la història.

Des dels inicis del cinema fins a finals dels anys 40, els títols de crèdit eren cartells pintats a mà amb el llistat d'actors, directores, productors i tècnics principals, com els de càmera i fotografia, que complien una funció bàsica administrativa i organitzativa. Als postcrèdits s'ampliava aquesta llista amb els noms dels altres professionals considerats, injustament, menys importants. Com a anècdota, us explicaré que al final dels crèdits inicials apareixia

un rètol de «fi», el qual va desaparèixer amb els anys per integrar aquestes seqüències dins la pel·lícula i per submergir l'espectador dins l'obra.

Als anys 50 van arribar les primeres innovacions amb l'aparició de noves professions com la dels dissenyadors gràfics, que juntament amb il·lustradors i fotògrafs van començar a crear els títols de crèdit inicials del cine modern: divertits, atractius estèticament i que encaixaven a la perfecció amb la pel·lícula. És a dir, van deixar de ser una sèrie de lletres per convertir-se en petites peces artístiques amb plasticitat i bellesa, que estimulaven i preparaven els espectadors i els deixaven expectants i connectats amb la pel·lícula que veurien.

Arribats a aquest punt, no volem oblidar-nos de mencionar Kyle Cooper, el dissenyador gràfic que es va guanyar el títol de revitalitzador d'aquests títols com a forma artística. Amb la seva magnífica feina per a la pel·lícula *Seven*, va canviar la manera com mirem el disseny dels títols actualment, i la seva obra ha estat la més imitada. De fet, molts joves, després de veure aquesta petita obra d'art, s'han decidit a dedicar-se al món del disseny gràfic.

Amb els anys, els crèdits de les pel·lícules s'han fet cada vegada més llargs. Això és la conseqüència, d'una banda, del creixement permanent dels pressupostos de producció i, de l'altra, de la major professionalització i diversificació en els oficis del món de les tècniques de realització. Ara als crèdits hi apareixen també tècnics de tota mena: efectes especials, enllumenat, fotografia, so, decorats, maquillatge, vestuari, guions, dobles...; i també hi surten els gestors que han d'administrar equips cada cop més importants: coordinació, localitzacions, càstings, relacions amb la premsa, músics i mil altres oficis que graviten al voltant del rodatge d'una pel·lícula.

Actualment ja hi ha molts cineastes que inclouen i treballen els títols de crèdit com una part més de la història que explicaran, i també les sèries de televisió han començat a destacar amb crèdits d'una gran qualitat. S'hi aprecia una integració perfecta de les narracions visuals, cosa que fa que l'arrencada sigui especial.

Fet i fet, avui els títols de crèdit no tindrien tant de pes si no fos per aquelles persones que van innovar en la creació d'aquests títols al cinema, a partir dels anys 60, i van permetre consolidar aquesta disciplina. És per això que, ara com ara, hi ha molts professionals destacats amb formació en disseny gràfic, il·lustració i belles arts que poden dedicar-se en exclusiva al disseny de títols de crèdit. De fet, molts han creat fins i tot els seus propis estudis de disseny.

Doncs ja ho veieu: els títols de crèdit tenen una història ben interessant!

pista 37

Ja tornem a ser aquí! Per als oients que us acabeu d'incorporar al programa, recordem que avui parlem de cinema i escenografia. Hem fet un repàs de les escenes de la història del cinema que, per una cosa o altra, sempre recordarem i, és clar, no ens hem oblidat de parlar de les escenes més impactants del cinema català. Qui no s'ha estremit de por amb l'escena final de *REC* de Jaume Balagueró? Qui no ha vessat unes quantes llàgrimes amb l'escena de Daniel Brühl al garrot vil de *Salvador*? I a

qui no li ha tocat la fibra el personatge de la Maria, a *La plaga* de Neus Ballús? Totes aquestes escenes i moltes més són les que hem analitzat avui.

I ara passem a la secció més esperada de la setmana: *Paraula d'expert*. En aquesta ocasió ens acompanya, com no pot ser d'una altra manera, una professional del món del cinema. La Blanca Bonet és productora de cinema i, a més, coneix ben de prop obres tan importants com *Pa negre*, dirigida pel mallorquí Agustí Villaronga. És tot un honor tenir-te aquí amb nosaltres avui, Blanca. Gràcies per haver vingut.

Gràcies a voltros! Un plaer poder participar en aquesta secció.

Abans d'endinsar-nos en la pel·lícula, m'agradaria fer una altra menció a la teva professió. La feina dels productors de cinema, malauradament, a vegades és poc coneguda...

Bé, per ventura no diria que és una feina poc coneguda, sinó que la gent no sap ben bé quina és exactament la nostra feina.

Això mateix! Moltes vegades es confonen les tasques de direcció i producció. En qualsevol cas, per començar la secció sense cap dubte, ens podries fer cinc cèntims de les tasques que té algú que es dedica a la producció cinematogràfica?

És clar que sí! Com ja has dit, algunes tasques del director i del productor de vegades es confonen, ja que bàsicament el productor és l'encarregat de complementar la tasca creativa del director. Els productors prenem part en totes les fases del procés cinematogràfic, des del projecte inicial fins a la conclusió, i ens encarregam dels aspectes organitzatius i econòmics de l'elaboració d'una pel·lícula. La nostra tasca és iniciar, coordinar, supervisar i controlar aspectes com l'obtenció de fons i la contractació del personal, i organitzar la distribució i el finançament de la pel·lícula.

Fantàstic, segur que tots hem après alguna cosa! És important donar visibilitat a totes les professions.

Ja estic contenta, idò! Sí, gràcies per la menció.

Bé, doncs, ara sí, entrem al tema d'avui. Tots els qui heu vist la pel·lícula *Pa negre* podreu confirmar que hi ha més d'una escena impactant, però segurament la primera que ens ve al cap és una de ben al començament. Ja saps per on anem, no?

Idò sí! Crec que sí! No és la primera vegada que em demanen sobre aquesta escena!

És l'escena amb en Pitorliua i el cavall, quan l'animal es precipita per un penya-segat. Uau... És recordar-la i se'm posen els pèls de punta. Em va impressionar moltíssim!

És una escena que ha tengut molta anomenada. Quan es va estrenar la pel·lícula i varen començar la promoció i les entrevistes, tots els crítics sabíem que tant tècnics com protagonistes no es podrien escapar d'explicar com va ser la feina de rodatge. He sentit que hi va haver gent que els va arribar a demanar si el cavall era viu o si es tractava d'un cavall fals.

No us espanteu! He llegit que van fer servir un cavall mort, oi?

Exacte! El cavall de l'escena anterior estava molt ben ensinistrat i va quedar molt realista. Però no hi va haver cap tipus de maltractament animal, d'això en podeu estar ben segurs!

Ens queda clar! Bé, comencem pel principi. Tinc entès que aquesta escena va sortir de la imaginació del director. No hi ha cap escena al llibre d'Emili Teixidor en què es descriu la caiguda del cavall. M'equivoco?

És així! De fet, Villaronga es va servir no només de la novel·la *Pa negre* per fer l'adaptació cinematogràfica, sinó que va entrar dins l'univers d'Emili Teixidor a partir de diferents novel·les de l'autor que tracten la postguerra. De *Pa negre*, en va agafar la idea del cavall mort, però Villaronga va muntar tota l'escena anterior a la trobada del cavall perquè contava que volia que la pel·lícula «tengués una línia d'acció més contundent» que la novel·la.

I la veritat és que ho va aconseguir! Explica'ns, doncs, com es va enregistrar aquesta escena. Suposo que va ser un moment de molts nervis...

I tant! Va ser una escena molt costosa i calculada al mil·límetre. Es tracta d'un pla seqüència, és a dir, una escena que s'enregistra d'una tirada, i només se'n va fer una presa.

No hi havia marge d'error!

No! No se la varen voler jugar i per això es varen fer servir dues càmeres, col·locades en angles diferents, per si una fallava. Tothom estava callat com un mort i es notava el patiment de l'equip perquè tot sortís tal com estava previst. Per sort, va anar tot rodat: la grua va tirar el cavall penya-segat per avall, la caiguda va ser molt espectacular, i va aterrar just allà on s'havia planejat. És una escena de la qual poden estar molt orgullosos. I ho hem d'agrair a grans professionals. Des de l'equip de so —dissenyadors, mescladors, tècnics—, que són els responsables de gravar el so durant el rodatge i fer-ne la postproducció; fins a l'equip de fotografia, que s'encarrega de la qualitat de les imatges i de la il·luminació. I centrant-nos en el tema d'avui, en aquest cas va ser notable la feina d'escenografia. Els escenògrafs confeccionen l'escenografia, és a dir, el conjunt d'il·luminació, decorats i accessoris que permeten ambientar l'escena d'una determinada forma. Els que també varen fer una feina impressionant varen ser els encarregats de les localitzacions, perquè varen trobar un lloc molt especial per rodar l'escena.

Un treball d'equip.

Sí, exacte! I em deix el reconeixement de tantes altres persones que hi han participat. A l'escena que comentàvem, per exemple, et pots imaginar la feina dels càmeres? Una escena feta amb precisió per professionals.

Ja ho pots ben dir! I ara que anomenes els tècnics de càmera, i seguint amb la tècnica de l'escena, veiem que es fan servir angles i plans diferents i amb canvis ràpids. Què es volia aconseguir, amb això?

Sí! Es passa d'angles picats a contrapicats per donar agilitat i tensió a l'acció. Amb els canvis de pla el que es pretén és que el resultat sigui absorbent i transmeti moltes emocions. Per exemple, quan s'intercalen plans

del cavall amb plans de la cara d'en Culet, el fill d'en Dinó, dins el carro.

Exacte, just les imatges en què estava pensant. Ara que has tret el tema dels personatges, ens anirà molt bé per passar a la segona part d'aquesta entrevista.

I si hem de parlar dels personatges, també haurem de xerrar del paper del director o directora de càsting, que s'encarrega de seleccionar els intèrprets que s'ajusten al personatge.

En parlarem, en parlarem. Serà, però, després de dos minuts de publicitat. Fins ara!

pista 38

Seguim al *Paraula d'expert* amb la Blanca Bonet, productora de cinema, que ens parla de la pel·lícula *Pa negre*. Blanca, ens queda un tema pendent i són els personatges. Ens centrarem en el protagonista, que va ser guardonat als Premis Gaudí i als Goya per aquest paper. M'interessa saber com va ser el procés per decidir que Francesc Colomer encarnaria l'Andreu.

El procés de selecció no va ser gens fàcil. A l'equip li interessava trobar un nin que fos seriós i llest i que tengués facilitat per mostrar diferents emocions, ja que s'havia de contar la història des del seu punt de vista. En Francesc és viu com una centella i ho agafava tot a la primera. Va ser molt fàcil fer feina amb ell. Pareix un nin de poques paraules, però quan s'enfada no té pèls a la llengua.

Però si sembla un tros de pa!

És molt bon nin. Però, per dir-te la veritat, una de les coses que va fer que l'equip de direcció el triàs a ell va ser el seu caràcter fort. Això i la seva capacitat d'observació, que fa que sigui un gran treballador.

A més, el cos del Francesc s'adiu molt amb el físic dels nens de l'època, oi?

I tant! Això també és important. Durant la postguerra la majoria dels infants de famílies humils estaven primos com un fideu, eren esquifits. Si a això hi sumam els colors apagats i tristos de la vestimenta i l'escenografia i la falta d'higiene que es manifesta tant al decorat com als personatges, tenim com a resultat un ambient ben realista.

Tota la raó! En aquesta escena que comentàvem abans es veu perfectament que, sobretot els nens, van bruts com una xinxa. Es nota que ha pensat en tots els detalls.

Sí! A més, en aquesta escena apareix n'Andreu per primera vegada. És la seva carta de presentació a l'espectador. Per això havia de quedar ben plasmat com seria aquest personatge: agosarat, assenyat, observador... Crec que la cara tan expressiva que té és un dels punts forts de la pel·lícula. El director va estar segur des del primer moment que seria un personatge molt estimat pel públic.

I no s'equivocava! Crec que tothom que ha vist *Pa negre* ha entrat de ple dins la història gràcies a l'Andreu. I la feina ben feta li ha estat reconeguda per la crítica tant nacional com internacional.

Sí! De ben segur que va ser tot un plaer comptar amb ell.

És un dels punts de l'èxit.

Bé, Blanca. La secció arriba a la fi. Ens ha agradat conversar amb tu. Gràcies per explicar-nos tants secrets de darrere les càmeres!

Gràcies a voltros per convidar-me al programa. Fins aviat!

Ja ho veieu, *Pa negre*, una pel·lícula que ha llançat el cinema català al món. Suposo que tots els que encara no l'heu vista, correreu a buscar-la després d'aquesta entrevista. Ens veiem la setmana que ve a la mateixa hora. Abans d'acomiar-nos, però, us proposem la pregunta de la setmana: quan penseu en escenes impactants del cinema, quina és la primera que us ve al cap? Envieu un missatge d'àudio al nostre número de WhatsApp i la setmana que ve reproduïrem els més originals. Ara sí. Gràcies per ser-hi cada setmana. Fins aviat!

pista 39

1. Es casen el mes vinent, l'1 d'agost.
2. L'IEC té la seu al carrer del Carme.
3. La càmera, no l'usis perquè l'han de netejar.
4. La iniciativa comptarà amb la implicació del consistori.
5. Enguany estic cursant Antropologia per la UOC.
6. L'illa de Menorca va estar sota domini britànic.
7. Ja ho diuen, als sindicats: la unió fa la força!

pista 40

1. tràiler
2. thriller
3. càtering
4. clixé
5. mem
6. web
7. cameo
8. sinopsi
9. attrezzo

pista 41

1. El monestir cartoixà d'Escaladei és una meravella!
2. Et falta un davantal blanc per a la disfressa de xef!
3. Diumenge l'assemblea avaluarà les activitats de la tardor.
4. La sanefa de la façana recorda l'estendard del rei Jaume I.
5. He d'anar a l'ambaixada de Sardenya per gestionar el visat.
6. Van enxampar l'assassí a l'Empordà.
7. Han detectat una avaria a l'orgue de la catedral de Barcelona.
8. El paper és d'un noi efeminat, xerraire i entremaliat.

UNITAT 8

pista 42

Hola, bon dia! En què et puc atendre?

Necessitaria informar-me sobre quines prediccions

s'han generat en el darrer estudi sobre les condicions climatològiques de la conca del Ter que el Departament de Medi Ambient ha dut a terme enguany.

T'informo que els models usats per predir **el temps** que hi haurà a la zona indiquen que la situació podria agreujar-se, fins al punt que es desencadeni un augment de la freqüència i intensitat dels incendis **als boscos**. Hi ha res més en què et pugui servir?

Sí. Hi ha cap predicció pel que fa a possibles inundacions?

Sí, de fet, hi ha risc de **pluges** intenses, fet que provocarà inundacions **als rius**, atès que la falta de **plantes** a les riberes no permet que hi hagi una correcta retenció de terres.

Quines mesures serien aplicables per mitigar-ne els efectes?

Per evitar els riscos esmentats, és important prendre mesures preventives. En aquest sentit, és essencial la neteja **d'escombraries** i la implementació de mesures per millorar la capacitat de retenció **de l'aigua** dels rius i dels embassaments. Et puc ajudar en res més? Alguna qüestió més que t'afecti?

Això és tot. Gràcies per compartir les prediccions.

pista 43

Agafeu un full de paper, blanc o de qualsevol color, és igual. I el doblegueu pel mig. Ah, el paper ha de ser DIN A4. Això, que el doblegueu i la part plegada del full ha de quedar a dalt i l'oberta a la part de baix. I ho torneu a doblegar un altre cop pel mig, per marcar com una guia. Heu de dur les parts cap a la guia, és a dir, cap al centre. Les dues parts, la de la dreta i la de l'esquerra. D'acord? Quedarà com un triangle i llavors agafeu la part de sota cap amunt, per sobre del triangle. Per darrere també, eh! Us ha de quedar com un barret. Sí? I torneu-ho a doblegar perquè quedi un quadrat. Té una obertura, bé, la figura d'abans també la tenia. Doblegueu la punta cap amunt per tots dos costats. Cada cop la figura és més petita i torneu a fer el que hem fet abans. I al final estireu les puntes cap enfora. Abans d'estirar les puntes us haurà quedat un rombe. Us ha sortit?

Doncs francament no. Ni a l'Aina ni a mi ens ha sortit! No hem entès gens els passos que havíem de seguir. Ens hem perdut al començament. Primer parles del full i que l'hem de doblegar, però després dius que ho tornem a doblegar, *ho?* El què, el full, les puntes, la figura? T'ho pots escriure o planificar millor i tornar-nos-ho a explicar?

Bé, potser sí que he anat una mica ràpid i m'he saltat algun pas. Hi torno.

Per començar agafeu el full de paper DIN A4, doblegueu-lo pel mig i deixeu la part oberta a baix, a la part inferior, i la tancada a dalt, a la part superior. Després torneu-lo a doblegar per la meitat per marcar una línia al centre i desdoblegueu-lo. Així quedarà marcada la línia que ens servirà de guia.

Ara dueu l'angle superior esquerre cap a la línia del centre, de manera que quedi un triangle a la part superior i un rectangle a la part inferior. Després feu el mateix amb l'angle superior dret: el dueu cap al centre, cap a la

guia que havíeu marcat.

Un cop hàgiu doblegat tots dos angles, doblegheu el rectangle inferior del full, que de fet està format per dues capes de fulls, cap amunt, per sobre del triangle. Gireu el paper i feu la mateixa acció amb la capa del full del rectangle inferior de l'altre costat: doblegheu-la cap amunt. Doblegueu totes dues puntes del rectangle cap enrere, perquè quedin ben agafades.

Tindrem una figura que sembla un barret triangular amb una obertura. Sí? Doncs introduïu la mà pel forat, per aquesta obertura; quan posem la mà per l'obertura la figura s'inflarà i, amb compte, la dobleguem per fer-la canviar de posició i perquè quedi un quadrat. Aquest quadrat també té una altra obertura. Doblegueu la punta inferior cap amunt, cap a la punta superior, cap a l'altre extrem. Girem la figura i fem el mateix per l'altre costat: doblegueu la punta inferior cap amunt i uniu-la amb la punta de la part superior. Us quedarà un altre barret més petit amb forma de triangle i una obertura.

El pas següent és fer un canvi de posició com el que hem fet abans. Posem els dits per l'obertura, l'obrim perquè passi del triangle, la figura que tenim ara, a un rombe. Premem bé el paper i els angles perquè agafi bé la forma nova de rombe.

Finalment, agafeu les puntes superiors del rombe i estireu-les cap enfora i ja tindreu la figura que buscàveu. Ara sí?

pista 44

1. Llavors teníem setze anys.
2. A quina hora vols quedar demà?
3. No hi tornis, allà!
4. Torna el llibre a la biblioteca.
5. L'amiga hi va, a la festa.
6. Ho has fet sense voler.
7. Obre el balcó i que s'airegi!

pista 45

1. estranger
2. explícit
3. espoli
4. exfoliar
5. estrany
6. exculpar
7. expansió
8. estendre
9. esplanada
10. explanatori
11. excusa
12. esprémer

pista 46

1. No vol que participis en aquest experiment.
2. Les roques s'han després del litoral mediterrani.
3. L'article de què parles té diversos autors.

4. Ja ho saps, si et cal res, compta amb mi!
5. No és arquitecte, sinó aparellador.
6. Amb aquestes ulleres no hi veig gaire bé.
7. Després d'enviar-lo cal que signis aquest document.
8. Si et soc sincer, no em crec la història que conta.
9. Menja, si no, no aniràs a la festa.
10. Ja ha escrit gairebé cinquanta paraules.

UNITAT 9

pista 47

Mentre hi hagi un gest hi haurà esperança

L'actual sistema penitenciari té problemes. Els presos arrossegueu sempre l'estigmatització. La reinserció és una utopia. La societat ignora aquesta realitat: amaga el cap sota l'ala.

Les presons semblen pertànyer a una altra dimensió. Una dimensió desconeguda. Poca gent s'hi fixa, en les presons. Poca gent hi pensa, en els presos. Poca gent hi posa esment, en la tornada a la societat. Tal vegada, perquè el costum de fugir de fam i de feina, fer-nos fonedissos i apartar la mirada de les realitats dures que ens interpel·len, és encara massa estès.

L'adaptació a la vida de la presó necessita el seu temps. Temps per gestionar la incertesa, la desconfiança, el terribastall i la trencadissa personal. Temps per gestionar la disciplina, la vigilància, el control. Però quan la condemna acaba, quan la rutina d'esma, sense autonomia i responsabilitat, s'atura de cop, sovint no hi ha prou temps per gestionar el reinici de la vida.

Qui ha de reprendre el batec de la realitat exterior té por. Por de sortir, por de la societat, de les correïsses i de la cridòria, por del paperam; por de tornar a viure. Perquè tot sovint el fil que sostenia aquestes persones abans d'entrar a la presó s'ha trencat. Ni família, ni amics, ni domicili, ni feina. Cap xarxa on deixar-se caure. I sense sosteniment, la reinserció no és possible. La llibertat ofega.

Tanmateix, hi ha qui, malgrat tots els malgrats, allarga la mà sense esperar res a canvi, amb la intenció última de fer costat a qui més ho necessita. El seu gest desarma el devessall de prejudicis i esperona aquell qui ha perdut tota esperança que demà serà un altre dia. La figura del voluntari juga un paper clau en el procés de reinserció. L'acompanyament, l'escolta i l'empatia encomanadissa són la base de l'ajuda emocional que els voluntaris poden oferir en el camí cap a la reintegració.

La presó és un punt i a part en la vida de qui hi ha entrat. La reinserció, un punt i seguit que permet rejuntar els caps esfilagarsats per tirar endavant. Una segona oportunitat per tornar a ser. Perquè, malgrat tot, la vida continua.

pista 48

1. llàgrima - lacrimogen
2. llom - lumbar
3. llum - lumínic
4. llengua - lingüística
5. llarg - longitud

6. llavi - labial
7. llei - liberal
8. lluna - lunar
9. llet - lacti
10. anell - anular
11. lloc - local

pista 49

1. alegria
2. fal·làcia
3. mil·lenari
4. al·legoria
5. colesterol
6. celebrar
7. col·lapse
8. milió
9. bè·lic
10. mil·lèsim

pista 50

1. El projecte és promogut per la Conselleria d'Ensenyament.
2. La solució és una barreja d'aigua i alcohol.
3. El gos jeu al seu jaç, a la vora del til·ler.
4. Aquestes molècules estan formades per cel·les unitàries.
5. Cal injectar dos mil·ligrams d'aquesta elaboració.
6. Aquest jeroglífic permet sol·licitar un estudi sobre Egipte.
7. La gelor fa que els pagesos s'il·lusionin per la campanya de gerds.
8. És legítim que el consell analitzi la situació dels presos.
9. El cartell de l'ajuntament és molt polèmic.
10. He felicitat el Lluís perquè ha passat la primera selecció per ser jutge.

MODELS DE PROVES DEL NIVELL C2

pista 51

1. Programa radiofònic «Cinema al detall»

Bona nit a tothom i benvinguts i benvingudes a una nova edició del programa *Cinema al detall*. Avui parlarem d'un gènere en alça gràcies a la revolució del món digital que permet als joves creadors amb pocs recursos econòmics fer els primers passos en la indústria cinematogràfica: el curtmetratge. Actualment, una de les veus catalanes més potents en el món dels curtmetratges és, sens dubte, la del director i guionista David Moragas, que ha presentat el curt *Demà ho deixem* al D'A Film Festival, el Festival Internacional de Cinema d'Autor de Barcelona. Aquest curt també ha sigut candidat a nominació dels Premis Gaudí de l'Acadèmia del Cinema Català i avui precisament en volem parlar. Amb molta elegància, Moragas ens fa reflexionar sobre les relacions obertes i la representativitat LGTBI en el cinema a partir de la història del Marc i el Jordi, una parella d'homes gais que tenen una relació oberta i es retroben a

casa seva després que un d'ells hagi passat el cap de setmana a l'estranger. En el transcurs de només dotze hores hauran de fer front a un nou territori emocional. Per parlar-ne ens acompanyaran el crític i programador cinematogràfic Marcel Viladrau, especialitzat en cinema de protesta, i Paula Gimbert, representant de l'Associació Lilàs, que lluita per la visibilitat en tots els àmbits del col·lectiu LGTBI. Benvingut i benvinguda, i moltes gràcies per ser avui aquí.

Gràcies a vosaltres, un plaer.

Gràcies a vosaltres per convidar-me!

En primer lloc, m'agradaria que em diguéssiu com interpreteu el fet que siguin dos nois els protagonistes de la relació sentimental que ens mostra el curtmetratge.

Jo, clarament, ho veig com una reivindicació de la visibilitat LGTBI en el cinema: mentre una part de la societat continuï negant o qüestionant l'homosexualitat, el cinema seguirà sent una manera de lluitar contra la imposició d'una mal entesa i falsa moralitat.

Paula, permet-me discrepar sobre aquesta qüestió. Jo no crec que es tracte en absolut de cap acte reivindicatiu. No hem de perdre de vista que David Moragas es declara obertament gai, i és natural que escriga d'allò que coneix més bé, sobretot si es tracta de parlar d'emocions i sentiments.

Creieu, doncs, que el tema central del curt són les emocions i els sentiments?

Sí, sens dubte. Crec que últimament es parla poc de l'amor en el cinema, malgrat que es tracta d'un dels pilars essencials de la seua història i un motiu universal que, des dels orígens del setè art, hi és present. Diria que a l'autor li interessa reflexionar sobre les relacions de parella i, en especial, sobre les relacions no normatives... En realitat, tant li fa si són homosexuals o heterossexuals.

Ja veig que no ens posarem d'acord en aquest punt, Marcel... Coincideixo amb tu pel que fa a la temàtica central del curt, però insisteixo que el rerefons reivindicatiu hi és i que és necessari encara avui dia. No en va, es parla sovint de David Moragas com a abanderat del cinema català LGTBI.

No creieu, però, que parlar del cinema gai com a gènere pot arribar a ser contraproductiu? No seria millor normalitzar aquest gènere?

Per començar, parlar de cinema gai com a gènere pot resultar, si més no, reduccionista. Jo hi posaria, en tot cas, l'etiqueta LGTBI. Sigui com sigui, és evident que el millor seria poder normalitzar-lo, però, com he comentat abans, la societat no està, ni de bon tros, preparada per deixar enrere segons quins estereotips i tabús. En un moment en què l'extrema dreta està pujant a tot Europa, el cinema, i la cultura en general, són un altaveu per arribar a moltes persones i cal aprofitar-los per fer política i activisme. I això és el que fa, segons el meu punt de vista, David Moragas.

Jo també pense que el gènere gai no hauria d'existir i potser, com deia la Paula, mentre hi haja gent que el negue o el qüestione, aquesta categoria és una forma més de la lluita contra el credo de la normativitat soci-

al imposada. A més, no hem d'oblidar que ens trobem en un moment de canvis que cal aprofitar, ja que cada vegada es posa més de manifest que el sistema capitalista no funciona, que el món s'esgota, que ens quedem sense recursos... Les diferències entre els oprimits i els que oprimeixen cada vegada són més grans... Tot això provoca crisis en molts sentits, en molts àmbits de la societat. I un d'aquests àmbits és, com deia abans, el de les estructures tradicionals normatives que ens venen donades d'altres generacions. I és precisament aquest altre tipus de relacions les que David Moragas planteja en el seu curt.

Justa la fusta! Precisament abans, en la introducció al programa, comentava que a *Demà ho deixem* es reflexiona també al voltant de les relacions obertes...

Sí, és així, però es fa amb molta subtilesa. En cap cas es deixa clar que es tracte d'una relació oberta com a tal, sinó que és l'espectador qui ha de lligar caps i encaixar les diferents peces del trencaclosques. David Moragas no ens ho dona tot mastegat, més aviat confia en la intel·ligència de l'espectador perquè dedueixi quin tipus de relació tenen els dos protagonistes.

D'altra banda, si m'ho permeteu, tinc la sensació que parlar d'una relació oberta també pot ser una mica reduccionista. M'agrada molt aquest concepte. I dic que ho és perquè les dinàmiques que es poden establir en una parella són moltes i molt diverses... Per això m'agrada més usar el terme d'*anarquia relacional*... A més, em sembla bé que la relació entre els dos nois protagonistes no es defineixi estrictament com a tal, perquè d'aquesta manera es fugi del prejudici que les relacions homosexuals són més promíscues que les heterosexuales.

Creieu realment que aquesta visió és la més estesa entre la societat?

Sí, i tant! I encara et diré més: normalment, quan es parla de relacions entre homes homosexuals, es posa tot l'èmfasi en el component més sexual, en el factor més físic. I, en canvi, aquest component físic és present en totes les relacions de parella, malgrat que per qüestions d'història i representació del cinema veiem menys sexe en parelles heterosexuales que en el cas de les homosexuals. Per això m'encanta com tracta el tema David Moragas. Sap girar-lo i abordar-lo des d'un vessant més emocional. A més, la comunicació afectiva que s'estableix entre els dos actors és increïble. En poques ocasions se'ns regalen intercanvis afectius d'aquest tipus...

Totalment! A més, malgrat que el sexe és una part fonamental en l'argument del curt, no es reflecteix així des del punt de vista visual, ja que d'aquesta manera no es resta importància al conflicte real de la història, sinó que el que predomina, com hem comentat adés, són els sentiments... En poques paraules, una obra mestral! Intimista, elegant i psicològicament penetrant... I tot plegat en només 16 minuts...

Precisament ara volia que parléssim sobre el gènere de *Demà ho deixem*, el curtmetratge...

Fantàstic! Com bé has dit adés amb molt de criteri en la introducció del programa, els curts són el gènere ideal per a introduir-se en el món del cinema quan estàs

començant, ja que amb poc pressupost pots ocupar espai en festivals. Jo afegiria, també, que són el terreny de joc perfecte per a experimentar coses noves... Ara bé, el que no m'agrada del que està passant al voltant d'aquest gènere és que, últimament, molts creadors joves comencen fent curts amb l'únic propòsit d'aconseguir medalles per a, després, entrar en el món dels llargmetratges i sovint s'obliden que el cinema sempre s'ha de fer perquè la gent en gaudisca.

Però, com bé deus saber, Marcel, aquest no és el cas de David Moragas, ja que de curts en té uns quants, com ara *Detox*, que també m'encanta i del qual també em sembla molt interessant l'argument, ja que ens parla d'una altra parella gai que acaba de trencar perquè un li ha estat infidel a l'altre. El que més m'agrada d'aquest altre curt, però, és que, més enllà de plantejar el tema d'aquesta infidelitat, la reflexió se centra sobre la manera com s'alimenten les relacions i les responsabilitats que això comporta en el dia a dia...

D'acord, Paula, ja ens ha quedat clar que t'agrada tot el que fa David Moragas, però tornem al curt *Demà ho deixem*... Vosaltres creieu que el tipus d'història que s'hi explica, de caràcter intimista, té relació amb el tipus de format escollit, és a dir, amb el gènere del curtmetratge?

Per descomptat! Jo crec que cada història té un format ideal per a ser explicada. N'hi ha que funcionen perfectament per a sèries televisives, i n'hi ha que, com aquesta, s'adapten molt millor a un curt que no pas a un llargmetratge. És la història la que ha de dictar el format, mai a l'inrevés...

Jo no hi entenc tant com tu i no et puc contradir. Però el que sí que puc assegurar és que m'ha agradat tant aquest curt que hauria preferit que fos un llargmetratge, per assaborir-lo durant més temps. Tot i que potser llavors hauria perdut l'essència...

Així doncs, i amb el benentès que aquest curt deixa la porta oberta al que pugui passar després..., veurieu factible que se'n pogués fer una pel·lícula? O creieu, en canvi, que ja no queda res més per explicar?

És una pregunta interessant, i m'explique: tot i que el mateix títol ja ens dona una pista bàsica per a pensar que aquesta història s'ha acabat, la sensació que ens deixa el curt és que potser, i només potser, el que li passa a aquesta parella és que sempre està pensant de deixar-ho i, en canvi, a l'hora de la veritat els resulta impossible fer-ho. I per això ho deixen sempre per a demà... Ara bé, dit això jo entenc que és aquesta justament la gràcia del curt, i que David Moragas ja ha dit tot el que volia dir.

Per mi també està tot dit. I més si tenim en compte que hi ha molts silencis i moltes coses que en el curt no s'especifiquen i que hem de ser nosaltres, els espectadors, qui les hem d'interpretar..., com ara en relació amb quin dels dos personatges té raó en els conflictes que s'hi plantegen... Jo vaig empatitzar tant amb els personatges, amb tots dos, que vaig arribar a no tenir clar què pensar de tot plegat ni com posicionar-me quant al desenvolupament dels esdeveniments. Era com si no tingués unes creences gaire definides, però, com ja heu

pogut comprovar, no és així... Jo tinc sempre les coses molt clares!

D'això no ens n'ha quedat cap dubte, Paula... I, per acabar, m'agradaria que tanquéssim l'entrevista amb aquesta pregunta: quin paper creieu que té David Moragas en el cinema en català? Fem-ho breu, sisplau, perquè ja no ens queda més temps...

Jo crec que a David Moragas el podem encasellar dins l'anomenat moviment del nou cinema català, malgrat que també té alguna obra en anglès. I hem de celebrar la proliferació de joves catalans com ell, que fan un cinema en català fresc, independent...

Sí, però novament reprenc el concepte que tant m'agrada. Hem d'anar molt amb compte amb el tema de les etiquetes i les categories: poden ser perilloses perquè tendeixen a ser reduccionistes... El cinema en català hauria d'estar plenament normalitzat, i per això no m'agrada parlar de cinema català com a categoria.

Molt bé. Doncs, si us sembla, ho deixem aquí. Moltíssimes gràcies per ser aquesta nit amb nosaltres a *Cinema al detall*. I a vosaltres, oients, moltes gràcies també per acompanyar-nos i escoltar-nos. Visca el cinema i visca la cultura!

Moltes gràcies i a reveure!

Sí, moltes gràcies per convidar-nos! I bona nit!

pista 52

2. Programa radiofònic «L'objectiu. Més enllà de l'ull»

Bon vespre, oients, i benvinguts un dia més a *L'objectiu. Més enllà de l'ull*, el programa de ràdio que mira el món a través de la càmera. Avui, arran de la publicació del volum *Imatges latents* del fotògraf, artista i crític Joan Fontcuberta, dedicarem el programa a explicar el pensament d'aquest fotògraf que tant ha reflexionat sobre el canvi de paradigma que ha promogut el capitalisme en el món de la fotografia. El capitalisme de les mercaderies «ha estat engolit per un capitalisme d'imatges». Ha arribat, doncs, l'era de la «postfotografia», tal com la defineix Fontcuberta.

Doncs endinsem-nos, oients, en aquestes reflexions postfotogràfiques!

Primer de tot, hem de saber que Fontcuberta es defineix com a creador visual i no tant com a escriptor. L'escriptura, per a ell, és una manera de pensar el seu treball en relació amb el seu temps, amb la societat, amb la història, sobre el que han fet altres creadors d'imatges abans que ell. Els textos del llibre, doncs, tenen un component autobiogràfic, sobre els propis interessos de Fontcuberta; no són textos pensats des d'una perspectiva acadèmica, sinó més planera, accessible a tothom, per fer entendre algunes qüestions. La qüestió de fons del llibre és que ens trobem en una altra etapa de la cultura visual. Són textos originats en contextos diferents, però que tenen una arrel comuna: l'anàlisi de la cultura visual contemporània. En la introducció, per exemple, Fontcuberta parla de com ens hem convertit en addictes a les imatges, una mena de nova espècie de l'ordre de *Homo photographicus* que transita en allò que denomina la postfotografia. Tots tenim aquesta

percepció, però els textos posen una mica d'ordre en les intuïcions al voltant d'aquest fet i ens fan adonar que la fotografia, tal com l'entenen els nostres pares, no té res a veure amb com la fem servir nosaltres i, sobretot, els nostres fills. Seguim utilitzant dispositius que són càmeres, però el valor del producte d'aquestes càmeres ocupa un altre espai social, cultural i polític. La manera com la fotografia ens permet relacionar-nos amb nosaltres mateixos i amb altres ja no és la mateixa. En posarem un exemple ben entenedor. Fins fa ben poc, la fotografia era un suport de records, de memòria, fèiem fotos per arxivar experiències de vida que ens semblaven importants. Ara, en canvi, a més d'això —no és que hagi desaparegut aquesta funció—, les fotografies les fem com a enunciat de llenguatge, enviem les imatges a algú que entén el missatge i les esborra. No hi ha aquesta voluntat de perdurabilitat com hi havia abans. Pensem en els àlbums familiars que ocupaven les pres tatgeries de casa; era impensable destruir una imatge! Això indica que hi ha hagut una sèrie de canvis: el valor que atorguem a la imatge ja no té aquesta solemnitat, les imatges s'han massificat i, per tant, s'han vulgaritzat.

El llibre comença amb una peça molt personal, sobre la mort de la seva mare, una agonia final que Fontcuberta conscientment no ha volgut reflectir. Això es contraposa al que va fer Sophie Calle, que sí que va documentar en vídeo els últims moments de la seva mare. Però és que Fontcuberta, en aquesta voràgine de la sobredocumentació, se sent més còmode amb les fotografies que no ha arribat a fer; amb les no-fotos. Per a Fontcuberta, el gest de la no-foto, de negar la imatge en alguns casos, pot tenir més significat que no pas lliurar-se a aquesta febre d'anar acumulant imatges. Segons el fotògraf, caldria un cert sentit ecològic de les imatges, hi ha moltes fotografies que circulen i hem esgotat la capacitat que tenen per dir coses. Així, Fontcuberta combrega amb un moviment de contenció que hi ha entre els professionals de la imatge: abans de plantejar-se més imatges, cal veure si algunes de les que ja existeixen els convenen per dir el que volen dir. No cal produir-ne de noves, que de ben segur que seran redundants.

Ens sembla interessantíssim, també, un altre concepte que apareix al llibre: el concepte de postmemòria, manllevat de Marianne Hirsch, que fa referència als exercicis de memòria mediatitzada d'aquells que no han sigut directament testimonis dels fets. És una pràctica bastant comuna en l'art contemporani, aquesta de l'exorcisme d'un passat dolorós o d'un trauma a través de la imaginació i la creativitat, i no pas a través de la lectura del que va passar. Moltes vegades la ficció no és el que s'oposa als fets reals, sinó justament el dispositiu mental que ens permet entendre aquells fets i superar-los, assumir-los.

Un altre tema fascinant del llibre és el de la manipulació fotogràfica dels fets, abordada amb exemples diguem-ne seriosos, com la famosa fotografia de Pete Souza captant les reaccions d'Obama i el seu equip quan va tenir lloc l'assassinat de Bin Laden, una versió oficial dels fets solidificada en el film de Kathryn Bigelow *Zero Dark Thirty*. Les *fake news* o notícies falses no només són cosa de l'extrema dreta. Fontcuberta afirma

que «la propaganda i totes les formes de desinformació interessada no pertanyen a la dreta, tot i que històricament la dreta n'ha fet un ús més conegut». I això, oients, ha passat amb els esborrats soviètics, els xinesos, els de Nicaragua, de l'Uruguai... A molts llocs. La idea que la imatge és una arma importantíssima de conscienciació per modelar l'opinió pública és una certesa per a tota mena de governs. Per això, en les persones que, com Fontcuberta, produeixen cultura audiovisual hi ha d'haver una certa consciència crítica i de resistència. I de pedagogia: explicar de quina manera es pot tergiversar amb la imatge una idea de la realitat. Com no es cansa de dir Fontcuberta, «la imatge no és un reflex del que ha passat de manera objectiva i asèptica, sinó que és una construcció. Projectem significat en funció de contextos, de paràmetres polítics...». Un exemple molt clar que dona el fotògraf és que la mateixa fotografia impresa en un mitjà informatiu o en un altre agafa una dimensió diferent. Com diu al seu llibre, «les fotografies que ens semblen transcripcions literals de la realitat no són més que imatges a l'espera d'un text; a l'espera d'alguna cosa que ens ajudi a entendre el que estem mirant».

En relació amb això, hi ha la curiosíssima imatge manipulada en què Fontcuberta fa d'escorta de Bin Laden. I que va acabar il·lustrant una informació seriosa d'un diari com *El País*! Són aquests tipus de paradoxes en què una ficció comença a circular, s'escapa del seu origen i acaba sent malinterpretada. En aquest cas, Fontcuberta ho va viure i ho va poder explicar, però hi ha fotografies, per exemple de la guerra d'Espanya, que feia servir el servei de propaganda republicà per transmetre determinats missatges. També les forces feixistes van fer servir les mateixes fotos, però amb una altra intenció, totalment contrària. Al seu llibre, Fontcuberta esmenta el que va ser director de *Cahiers du Cinéma*, a França, Serge Daney, que va dir que una causa sense imatges no és una causa ignorada, és una causa perduda. Les guerres es guanyen sobretot amb la imatge.

Al llibre *Imatges latents* Fontcuberta també aborda una qüestió molt interessant: la *dronització* de la mirada, és a dir, com la tecnologia ocupa el lloc de l'ull humà. Parla fins i tot de la necessitat de rehumanitzar la càmera. I és que, cada vegada més, la càmera es guia per dissenys que ja no controlem els humans. Fa uns anys, vam quedar tots molt sorpresos —divertits però sorpresos— perquè un macaco s'havia fet una *selfie*. Què havia passat? Que, per casualitat, el mico havia disparat una càmera. I tota una sèrie d'automatismes i de factors d'intel·ligència artificial, incrustats al sistema operatiu de la càmera, van fer que la imatge s'enfoqués bé, tingués una bona exposició, els colors correctes, etcètera. Si haguéssim viscut al segle XIX, amb aquelles càmeres que necessitaves mitja hora per enfocar, hauria sigut absolutament impossible. D'acord, va ser un atzar, meravellós, però propiciat perquè les càmeres comencen a actuar per elles mateixes. Avui fem una foto amb un *smartphone* i ens queden unes imatges meravelloses, amb filtres i coses que ja ni les controlem, que actuen per defecte. Això no pertany a la tècnica fotogràfica nua. I ja no parlem de les càmeres de vigilància, els satèl·lits... Estem traspasant un altre llindar, que és el de

la fotografia algorítmica. Ja no cal ni càmera, podem prescindir-ne: hi ha programes de xarxes neuronals als quals dones unes instruccions. Per exemple, produir la fotografia d'un manifestant independentista a la plaça de Catalunya: prems un botó i et dona sis opcions d'imatges fotogràfiques. Perquè aquesta intel·ligència artificial s'ha nodrit de milions d'imatges etiquetades, té un cúmul de memòria visual. Estem en una etapa, en una transició, revolucionària, i no ens n'adonem prou. De fet, molts professionals fan servir els *smartphones* per enregistrar vídeos professionals. Abans, un *smartphone* era un telèfon que també feia fotos. Ara, en canvi, un telèfon és una càmera fotogràfica que també serveix per parlar.

I, estimats oients, així com el nostre programa es diu *L'objectiu. Més enllà de l'ull*, Fontcuberta sembla fer-nos un homenatge quan afirma que «la càmera sempre ha estat un ull a distància» i que «allà on no ens arriba la vista, sempre hi podem enviar una càmera». Per exemple, quan hi va haver la colonització dels Estats Units no se sabia quina mena de paisatge hi havia a l'oest. Llavors, es van organitzar tota mena d'expedicions gràfiques d'àmbit geològic, paisatgístic, etcètera. Això és el que va fer decidir els governs de l'època d'enviar-hi colons, d'anar a conquerir, d'enviar-hi l'exèrcit per eliminar els indígenes que podien molestar... La fotografia és un ull a distància però no és innocent, l'apropiació visual d'un lloc precedeix el que és l'apropiació militar, violenta, del territori. Aleshores, el fet que hi hagi encara espais recòndits que puguin presentar una resistència a aquesta hipervisibilitat —allò que explica Fontcuberta del Punt Nemo (en referència a una zona inaccessible del fons marí)—, a mi em sembla com un oasi. Sort que encara hi ha zones preservades d'aquest gran germà global que és la fotografia instrumentalitzada per a finalitats polítiques, imperialistes, econòmiques, etcètera.

Una altra qüestió important del llibre és la privacitat com a relíquia, el fet de trobar-nos en l'era de la «transparència total». Perquè aquí hi ha un rerefons interessant, que és la discussió política del concepte de privacitat. La privacitat és un valor burgès o revolucionari? A *Imatges latents* Fontcuberta ens explica que hi ha hagut ideòlegs que ho han discutit sempre sense que l'hagi convençut cap dels dos extrems. El que és veritat, segons Fontcuberta, és que tendim a reduir els nostres espais de privacitat. En part perquè cada vegada som menys curosos, en part perquè la tecnologia pot entrar en espais privats.

El llibre acaba amb un text molt suggeridor de qüestionament dels postulats de Roland Barthes que, en realitat, és la constatació que el temps i els canvis devoren algunes reflexions. Barthes ha sigut un gran pensador, amb unes contribucions fonamentals a la teoria de la fotografia i a la poètica de la fotografia. Però va morir el 1980. Què li ha passat després a la fotografia? Hi ha hagut realment uns canvis molt profunds, que, en molts casos, segons Fontcuberta, invaliden les opinions de Barthes. El que ell sostenia es podia aplicar a la fotografia feta fins aleshores, però el que no va saber o no va voler veure va ser el desenvolupament posterior, cap on anava la imatge. Totes aquestes idees de la relació amb

la memòria, la mort o la identitat, avui en dia ens adonem que són tractades d'un altra manera. Fontcuberta pensa en el jovent, en els fills, en els nets, que tenen una mirada completament diferent de la que teníem nosaltres fa unes dècades i molt diferent de la dels nostres pares. Barthes parla de la fotografia dels nostres pares. I el que diu Fontcuberta, amb un to humorístic, és que hem de ser capaços de matar el pare, agrair tota la seva aportació, però que això no sigui un llast per tirar endavant. Per reconèixer un nou paisatge visual.

I amb aquesta reflexió postfotogràfica final ens acomiadarem de Fontcuberta i de tots vosaltres, oients incondicionals. Gràcies per ser-hi i us animem, un dia més, a enfocar l'objectiu més enllà de l'ull!

Bon vespre i fins la setmana que ve!

Text creat a partir de l'entrevista a Joan Fontcuberta feta per Xavier Aliaga i publicada a *El Temps*

УБНМЛ